

«Норуот
күүһэ —
көмүөл
күүһэ!»

ЭНГСИЭЛИ

2016 сыл
Балаҕан ыйын
16 күнэ
Бээтинсэ
№ 106-107 (10502)

12+

1935 сыл алтынны 5
күнүгэр төрүттэммитэ

○ Нам улуунун хаһыата ○

1996, 2005, 2009 сылларга
«Сыл бастыг хаһыата»

Кэрэ эйгэтигэр

Дьокуускай куорат салалтата Киинэ сылыгар анаан киин паарка тиэргэнигэр «Тыа остуоруйата» диэн мас уустарын икки ардыгар күөн күрөс биллэрбитэ. Манна бүтүн республикаттан мас уустара, туттааччылар, кыһан, чочуйан оноруга маастардар кэлэн кыттыыны ылбыттара. Кинилэр биер нэдиэлэ устата мульткиинэлэр дьоруойдарын мастан кыһан онорбуттара. Түмүгэр, киин паарка бэртээхэй, эриэккэс, сонун оҥоһуктарынан туола түстэ. Сылдыбыттар, көрбүттэр сыаналаабыт буолуохтаахпыт. Чахчыта да, киһи харабын үөрдөр, оҕо-аймахха эрэ буолбакка, бүтүн республика олохтоохторугар бэртээхэй бэлэх.

Бу тыа остуоруйатын чочуйбут маастардар истэригэр биһиги улууспуттан Модут нэһилиэгин олохтооҕо, СР худуһуонньуктарың сойууһун чилиэнэ Василий Аргунов уонна Намтан Григорий Максимов бааллар. Кинилэртэн Василий Артемович иккис миэстэни ылары ситистэ уонна 40 тыһ. солк. харчынан бириэмийэлэннэ.

Кыһыннары-сайыннары араас куонкурустарга кыттар уопуттаах маастар үс миэстэрэлээх, 40-50 кэриҥэ иэһнээх биер маһы аңардаан, «Буратино» мультки дьоруойдарын онорбут. Бу ситиһиитинэн Василий дэгиттэр талааннаах уус буоларын өссө биердэ көрдөрдө. Күрэххэ кыттыбытын туһунан киһи манньа ахтар: «Омос көрдөхкө, боростуой курдугун иһин, ылбычча сыана быһыллыбат, иккистээн хатыламат айар үлэлэр оҥоһулуннулар. Манна норуоттар икки ардыларынааҕы кылаастаах маастардар кытыннылар. Бу саҕа бырайыак, оһон кэскиллээх буолуо диэн эрэнэбин. Эһиил Модукка, бэйэм па-

УУС СИТИҤИИТЭ

аркабар, кумаҕынан, маһынан, дулҕанан, хомуһунан араас оҥоһуктары кыһан, чочуйан туруорум диэн былааннаахпын».

Куонкурус ис хоһоонун ааптара Бүлүү Тылгынытыттан төрүттээх Егор Степанов буолар. Киһи Россия араас куораттарыгар сылдьан, анаан пааркалар оҥоһуктары көрөн, үөрэтэн, сэргээн, саха маастардарыгар күрөс тэрийэргэ санаммыт. Бу саҕа бырайыак Намнааҕы педагогическай колледж пааркатын санатта. Үгүскүт өйдүүр буолуохтаахпыт, аҕыйах сыллаахха диэри, колледж пааркатыгар остуоруйа араас геройдара баал-

лара... Көрүөххэ үчүгэй, эриэккэс көстүү этэ... Билигин хомойуох иһин «этэ» диирбитигэр тийэбит. Бу бэйэлэрин кэмнэригэр устудьуоннар онорон, чочуйан хаалларбыт дипломнай үлэлэрэ буолуохтаах. Дьинэ, ити саҕалааһыны ситэрбит, устудьуоннар үлэлэрин харыстаан, пааркада оҥоһуктары элбэппит буоллар, биһиги улууспут бүтүн республикада холобур буолуо этэ.

Л. НОГОВИЦЫНА

Хаартыскаҕа: Василий Аргунов Дьокуускай куорат мэре Айсен Николаевтың

Бэчээттэммиккэ эргиллэн

Балаҕан ыйын 10 күнүгэр ытыллыбыт Нам селотун күнүн бэлиэтиир бырааһыннык куонкурустарын түмүктэрэ манньа буоллулар.

Асфальга оҕо уруһуйун куонкуруһугар 1 м. - Тихонов Гоша (7с.), 2 м. - Киприянова Айыллаана (5с.), 3 м. - Иванова Нелли (5с.) ыллылар. Уопсайа 20 оҕо кытынна. Хас биердии оҕо грамотанан, сертификатынан уонна сэмэй бэлэхтэринэн наҕараадаланна.

Кырачааннарга аналлаах «Бэби-Шоу» куонкуруска уопсайа 30-тан тахса оҕо кытынна. Бары сэмэй бэлэх туттулар. «Хайата эбитэ буолла?» игирэлэргэ аналлаах куонкуруска уопсайа 7 паара кытынна. Саамай кыра кыттааччылар — Алина, Карина Николаевалар. Хас биердии паараҕа сэмэй бэлэхтэр, сертификаттар туттарылынылар. 6 төрөөбүт күннээхтэргэ Ленскэй нэһилиэк 75 сылыгар аналлаах бырааһынныктааҕы торт бэлэх буолла.

«В объективе — село родное» фотовидеоконкуруска 7 киһи, 1 тэрилтэ кытынна. 1 м. А. Криго-

ХАЙАТА ЭБИТЭ БУОЛЛА?

ворницын, 2 м. А. Ядрихинская. 3 м. Т. Никонов ыллылар. Анал дипломуна, сертификатынан, сэмэй бэлэхтэринэн бэлиэтэннилэр.

«Саха лэппиэскэтэ» күрэххэ «Ураты кизэргэти» номинацияҕа «Ипподром» түөлбө (сал. Т.И. Осипова), «Ураты ырысыап» номинацияҕа «Долохоно» түөлбө (сал. М.Н. Дмитриева), «Бастың көмүскээһин» номинацияҕа «Госстрах» түөлбө (сал. А.А. Матвеева), «Түөлбэ тэрээһин» номинацияҕа «Саһарҕа» түөл-

бэ (сал. В.В. Прокопьева) кыайылааһынан табыстылар, биһирэбил бириһи «Сайды түүлбэ» (сал. А.С. Ядрихинская) ылла.

Тэрийээччилэр үөрүүлээх күн спонсордарыгар: «Радуга» маҕ. (сэб. О.В. Воронина), «Дельфин» маҕ. (сэб. Е.М. Воронин), «Туйаара» маҕ. (сэб. А.Г. Изюков), «Светлана» маҕ. (сэб. С.И. Макарова), «Гранд» маҕ. (сэб. С.К. Прокопьев), «Алекс» маҕ. (сэб. А.П. Протопопов), «Ситим» тэрилтэ (О.Н. Петрова), «Автозапчасти» маҕ. (сэб. П.П. Соловьев) улахан махталларын тиэрдэллэр.

Анастасия КОРЯКИНА

Хомуур — 2016

БЫЛААН ТУОЛЛА

«Бөгүг нэһилиэгэ» МТ тыа хаһаайыстыбатын специалиһа С.П. Суздалова балаҕан ыйын 13 күнүнээҕи иһитинэриитинэн, «Шмидт» б/х (сал. Г.Г. Уваровская) 15 га, «Одун» б/х (сал. Г.Г.Уваровская) 10 га, ИП М.В. Уваровская 6 га, «Исмаков» б/х

(сал. И. Исмаков) 6 га, «Дьулус» б/х (сал. М.П. Сивцев) 17 га, «Дайыһа» б/х (сал. Н.И. Попова) 8 га, «Уйгу» ТХПК (сал. А.Р. Ноговицын) 1 га сиртэн хортуоһун хомуйдулар. Үүнүү үчүгэй. Бу күннэргэ кууллуохтара, харайар сиргэ ууруохтара.

«Дайыһа» б/х 500 тн сиилэни укта. Былаанын 100% толордо. Сотору 200 га сиэмэ хомуйуохтара.

Моркуоп, сүбүкүлэ хомуура саҕаланна.

Анастасия КОРЯКИНА

Спорт - дьулдуур, спорт - тулуур

АҔА СААСТААХТАР - ОСТУОЛ ТЕННИҺИГЭР

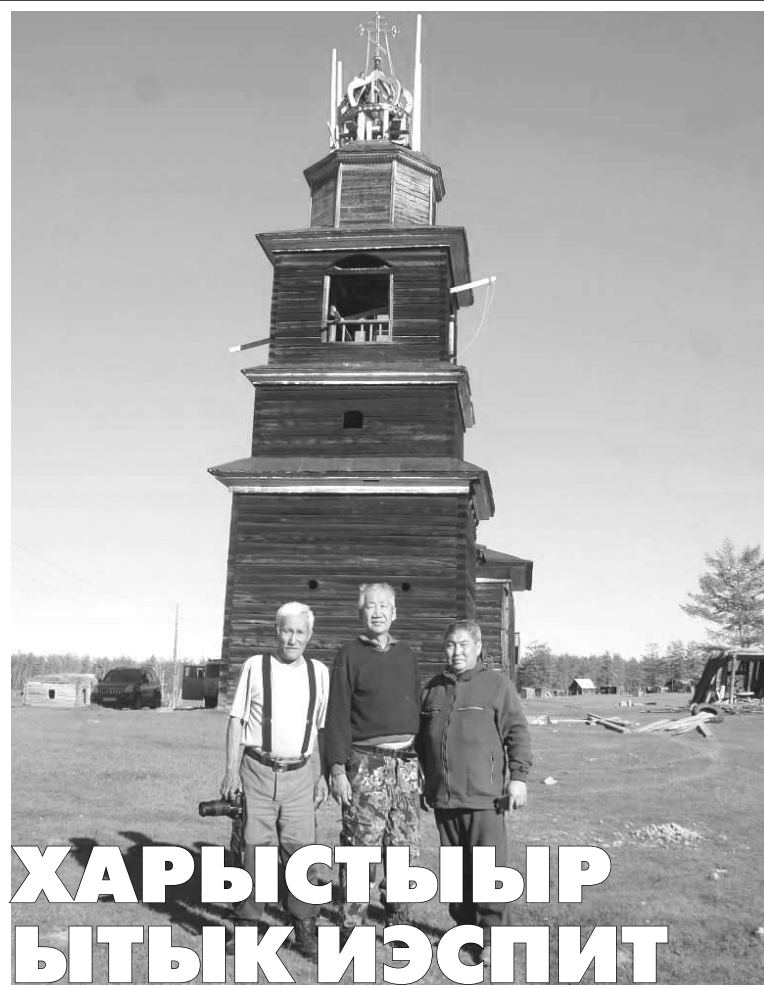
От ыйын 19-21 күннэригэр Дьокуускай куоракка Дальнай Восток остуол тенниһигэр аҕа саастаахтарга күрэхтэһиитэ буолан ааста. Барыта 100-кэ спортсмен, 40-тэн үөһэ саастаахтарга - 78 эр киһи, 22 дьахтар кытынна. Саамай аҕа саастаах, 77-лээх, Бүлүүтэн В.И. Николаев, саамай эдэр ветеран - 40 саастаах П.С. Федоров. Эр дьонго 70-н үөһэ саастаах 7, 65-69 саастаах 12, 60-64 саастаах 17, 50-59 саастаах 31, 40-49 саастаах 11, дьахталларга 60-тан үөһэ саастаах 8, 50-59 саастаах 7, 40-49 саастаах 7 кэрэ аңар күрэхтэстилэр.

Нам улууһуттан В.Н. Иванов, И.И. Николаев, П.П. Петухов, Е.В. Староватова, Е.С. Матвеева, Л.Д. Бесчетнова, Т.И. Чекурова кытыннылар.

Дьахталларга 60-тан үөһэ саастаахтарга Е.В. Староватова 1-кы, Е.С. Матвеева 2-ис, дьахталлар паараларыгар Староватова-Матвеева 50-тан үөһэ саастаахтарга 3-үс, Дружко-Бесчетнова 40-49 саастаахтарга 3-үс миэстэ буоллулар. Смешаннай паараҕа Иванов-Староватова иккис миэстэҕэ табыстылар.

ЕВДОКИЯ СТАРОВАТОВА

Сурт кэриэстээх, өтөх төнүргэстээх

ХАРЫСТЫЫР ҮТҮК ИЭСПИТ

Уруккута Нам улууһун сиригэр-уотугар, билигинэн Горнай улууһун Одуну нэһилиэгин территориятыгар кириэн турар Улуу Сыһыы учаастага дириң историялаах. Манна чугас эриң суох, сэнэх туруктаах 1895 сыллаахха тутуллубут Атамайская-Николаевская таңара дьизэтэ баар. Күн бүгүн бу сыаркабы сөргүтүүгэ күүстээх үлэ ытылла турар. Ол курдук ааспыт нэдиэлэтэн саҕалаан таңара дьизэтин колокуонһатыгар куупал оноро сылдьаллар.

Историяттан ылан көрөр эбит буоллаха, бастаан 1870 сыллаахха Нам улууһун Атамай нэһилиэгин инородена Никифор Данилов үбүлээһининэн таңара дьизэтэ тутуллубут. Бу уокурукка хааччыллылаах храм буолбут, ол курдук балай эмэ церьковнай тэриллээһинэн, үрүң көмүс дуйдаах иконалардааһынан, өй-санаа, сизэр-майгы туһунан литератураларынан баайынан биллэр эбит. Ол эрэн 1890 сыл ахсынны 18 күнүгэр уокка былдыанар. Онтон 1895 колокуонһалаах саңа мас таңара дьизэтин туппуттара. Бу сыл сэтинни 19 күнүгэр епископ Мелитий сибэтии гыммыт. 1898 сыл тохсунньу бастагы күнүгэр биер кылаастаах церковно-приходской оскуола аһыллан үлэтин саҕалаабыт.

Улуу Сыһыыга турар таңара дьизэтэ билигин ураты харыстанар архитектураҕа кириэн турар.

С. АРГУНОВ, «Нам улууһа» МТ пресс-киинэ

ДОМ, СЕМЬЯ, ДОСТАТОК!

18 СЕНТЯБРЯ / ВЫБОРЫ В ГОСУДАРСТВЕННУЮ ДУМУ РОССИИ

"Опубликовано бесплатно в соответствии с ч.18 ст.66 Федерального закона №20 -ФЗ "О выборах депутатов в ГД ФС РФ". Материалы предоставлены Всероссийской политической Партии "ЕДИНАЯ РОССИЯ".

сова за бездеятельность и двурушничество, призвал на предстоящих выборах поддержать главного противника последнего по Якутскому одномандатному избирательному округу № 24 — коммуниста Петра Аммосова. Причем эсер отметил, что Петр Аммосов в Госдуме будет работать так же активно, как и в Госсобрании (Ил Түмэн), он — единственный депутат, который настойчиво и последовательно

интересов и прав сельских тружеников для коммунистов всегда была и остается первоочередной задачей. За этот ответственный участок работы во фракции КПРФ в Государственном Собрании (Ил Түмэн) РС(Я) отвечает секретарь Якутского рескома КПРФ Петр Аммосов. Во многом, благодаря, Петру Револьдовичу сегодня в республике повышены субсидии на молоко. Именно он открыто говорит

дарственной поддержки села, заступает за интересы сельхозтоваропроизводителей, находящихся за чертой бедности. Это лишний раз подтверждает его геройский поступок.

На встречах с избирателями Тумусов говорит как истинный правдолюбец с левыми взглядами. А как пишут СМИ, в частности сайт «В Якути.ру», в Госдуме голосует, как ему «рекомендуют» единоссы.

ПОЧЕМУ НАДО ГОЛОСОВАТЬ ЗА ПЕТРА АММОСОВА?

Месяц назад на отчетно-выборной конференции Якутского отделения партии «Справедливая Россия» (если ее можно назвать таковой, ведь, оказывается, было избрано всего лишь 20 делегатов, остальные участники —

массовка; отчетный доклад — в три минуты) разразился настоящий скандал, когда известный политик Михаил Санников, подвергнув резкой критике своего босса-однопартийца, депутата Госдумы двух созывов Федота Туму-

поднимает на сессиях якутского парламента проблемы сельского хозяйства и селян. Поставленные им вопросы всегда отличаются глубиной, принципиальностью и честностью...

Действительно, защита

и пишет об обнищании селян, которые получают хлеб в магазинах, как в войну, записываясь в «черные» тетради под будущую пенсию. С трибуны парламента настоятельно требует повысить размеры госу-

Федот Семенович, нисколько не стесняясь, признается, что всецело поддерживает политику Путина. Так что избирателям пора понять, что «Справедливая Россия» и «Единая Россия» — близнецы-братья. Не зря же «СР» входит в состав единосроссовского Общероссийского народного фронта. И как вы, уважаемые якутяне, продолжаете верить Тумусову, умыкнувшему у вас же, кажется, более тонны золота?!

Думаю, что они — «СР», «ЕдрРо» и ЛДПР — все-таки подписали нашумевшее соглашение, согласно которому должны сохранить костяк депутатов, помногу лет сидящих в Госдуме, для чего распределили между собой округа. Например, эсеру Тумусову никто не должен мешать в Якутии, а единосроссу — в Амурской области, жириновцу — в Курганской. Считаю, что только по этой причине якутские единосроссы никого не выдвинули по одномандатному округу.

Подведя черту, призываю якутян на предстоящих выборах голосовать за КПРФ — кандидата в депутаты по Якутскому одномандатному избирательному округу № 24, заслуженного землеустроителя Республики Саха (Якутия) Петра АММОСОВА!

Галина

МОХНАЧЕВСКАЯ

Материал оплачен из избирательного фонда Якутского республиканского отделения регионального подразделения политической партии «КПРФ».

(Платная публикация)

**За НОВУЮ ЯКУТИЮ!
Выбирай СПРАВЕДЛИВОСТЬ!**

Константин ИЛЬКОВСКИЙ / Федот ТУМУСОВ

(БЕСПЛАТНАЯ ПУБЛИКАЦИЯ)

Быыбар - 2016

**Госдумаҕа быыбар иннинээҕи киирсии бүтэ-
хик кэрдийскэ үктэннэ. Норуот куолаһын иһин
охсуһуу хаһаангытааҕар да сытыгытык, дохсун-
нук барда. Быылгы быыбар биир сүрүн уратыла-
ах - Саха сиригэр бардамнык, дэлэйдик туттулла
сылдыбыт админресурсаны утары охсуһуу аһа-
ҕастык ытытылына. Онуоха урукку курдук дьону
таптабыттарынан дьаһайар, күһэйэр былаас дьо-
но эмискэ илимнэ түбэспит балык курдук омун-
наннылар.**

Госдумаҕа быылгы быы-
бар саҕа системанан ытытыл-
лар. 225 депутат - партийнай
испийһэҕинэн, 225 депутат
- биир мандааттаах уокуру-
гунан талыллан, Госдума са-
на састаабын үөскэтиэхтэрэ.
Саха сирэ - 24 №-дээх биир
мандааттаах уокуругунан
аабыллар. Бу уокурукка Фе-
дот Тумусов «Справедливой
Россия» партияттан турда.
Партия 12 №-дээх регионнаа-
ҕы испийһэгэр (манна киирэл-
лэр Саха сирэ, Забайкальскай
кыраай, Камчатка, Магадан,
Чукотка) - эмиэ Тумусов бас-
такы нүөмэринэн сылдыар.
Кини кэнниттэн - Саха сирит-
тэн өссө 4 киһи: Константин
Ильковская, Юрий Григорьев,
Ольга Саргыдаева уонна Ми-
хаил Габышев тураллар. Бу
барыта - эрдэгтэн чочуйул-
лан, сааһыланан тахсыбыт
кандидаттар.

нан, дьону-сэргэни, сууту-
сокуону кытары албыннаары
онгостубуттарын түмүгэр ман-
нык быһыы-майгы үөскээтэ.
Кинилэр сыһа-халты хам-
самматахтара буоллар, Ан-
дрей Борисов бу быыбарга кы-
ахтаахтык, күүстээхтик ки-
ирсиэхтээх этэ дии саныбын.
Онтон билигин. Андрей
Борисов дьыалатыгар Рос-
сия Үрдүкү Суута түмүктээх
быһаарыныта өссө тахса
да илигинэ, кинини өйүүр
күүстэр атын киһи диэки
хайыһа оҕустулар. Биир ман-
дааттаах уокурукка «Родина»
партияттан турбут «Якутскэ-
нерго» хампаанна генераль-
най директэрэ Олег Тарасо-
вы бэйэлэрин партияларын
киһитин курдук өрө туру-
ох курдук быһыыланнылар.
Арааһа, былаас туһугар ким
да диэки буолбут син биир бы-
һыылаах.

гэ туруорсан, Россия бас-
тын көрдөрүүлээх сокуону
огорооччулар ахсааннары-
гар киирэр. Депутат, чуолаан,
туох үлэни ытытты, дойдутун,
норуотун олоҕор туох туһа-
ны аҕалла дьээн ыйытыгы үөс-
күүрэ оруннаах. Онон Федот
Тумусов Госдумаҕа тугу сү-
рүннээн туруорсарын уонна
ханнык сокуоннар олоххо ки-
ирэллэрин ситиспитин кылга-
стык ырыттааха маннык:

- Госдумаҕа кыры олох-
тоох участкавай балыһа-
ларга эми-тому лицензия-
та, кассовой аппарата суох
атыылыыр кыагы үөскэтэр

тааһынна квота бэрээдэҕин
уларытарга, квота админи-
стративнай кыраныссанан
хааччахтамматын туһунан
этии киллэрбитэ. Олаата дьи-
икэй таба суолун экирэтэн,
булчут атын улуус сиригэр
киирэн хаалар түгэнигэр, ки-
ни квотата күүһүн сүтэриэ
суохтаах дьээн туруорсар.
Холобур, билигин булчут
атын улуус сиригэр табаны
өлөрдөбүнэ, ол сокуоннайа
суох буолан хаалар. Бу, бил-
лэн туран, тус дьарыктаах
дьонно олус табыһаа суох.

- Федот Тумусов уонна
«Справедливой Россия» бу

БЭЙЭБИТ КИҢИБИТИН ТУМУУҔАБЫ ӨЙҮӨБҮҮҮ!

Онно холоотоххо, «Еди-
най Россия» Саха сиринээҕи
салаатыгар хара манҕайгыт-
тан буккуур үөскээбитэ. Бэс
ыйынааҕы партия сьенигэр
маннааҕы «ныгыллар» 24
№-дээх биир мандааттаах
уокурукка бэйэлэрин канди-
даттарын туруорбаттарын
биллэрбиттэрэ. Ол эрээри
бу үөһээҕи былаас дьи-
ки ыйааҕын биһиги Ил Дар-
хаммыт уонна атын прави-
тельство тойотторо тири-
илэрин таһынан ылыммыт-
тара. «Чэ, атын кандидаттары
өйүөхпүт» дьээн бэйэлэрин
уокуруктуммуттара.

Өйүүр кандидаттары-
нан - Ил Дархан советнига,
режиссер Андрей Борисов
буолбута. Кини үтүө аатынан
куоһурданан, «ныгыллар»
уруккуттан туһанар ньыма-
ларынан - дьону күргүйдээн,
куттаан, конвойдаан кэриэ-
тэ - Борисов туһугар куола-
с хомуйан барытара. Андрей
Саввич бу админресурсата да
суох, баҕар, сөптөөх куолаһы
хомуйуо эбитэ буолуо - куль-
тура эйгэтин үлэһиттэрэ,
Саха театрын, Олонхо теат-
рын сүгүрүүчүлэрэ, ки-
ни үлэтин-хамнаһын сы-
налааччылар үксүлэрэ кини
кандидатуратын өйүүллэрин
биллэрбиттэрэ.

Ол гынан баран. Мин ман-
на бири тоһоҕолоон этиэм
этэ. Сокуон аата сокуон. Со-
куон киһини улууга уонна
боростуойга араарбат. Киһи
- биир. Сокуону толорооччу
уонна кэһээччи. Онтон бу сы-
рыыга Андрей Борисов - со-
куону кэһээччи буолан та-
һыста. Тоҕо? Кинини өйүүр
күүстэр - Ил Дархан Егор
Борисов, СР правительствота,
штабы салайбыт СВФУ
ректора Евгения Михайлова
- урукку быыбардарга кур-
дук былаастарынан туһа-

Россия күүстээх, кыах-
таах дьонно, омуктара, ре-
гионнарга наадыйар. Кавказ,
Татарстан холобурдарын
көрдөхкө, бу республикалар
Путин, Кремль, Россияны
салайар эргимтэ хараҕын да-
лыгар бэйэлэрин өйдөөх, сай-
дыылаах, үчүгэй үөрэхтээх,
кыахтаах, өрө тутар дьонно-
рун киллэрэллэр. Ол иһин ки-
нилэртэн Россия таһымыгар
элбэх салайааччы баар.

Онтон биһигиттэн төһө
элбэх саха сирэйдээх Россия
таһымыгар таһыста? Соҕотох
Федот Тумусов билигин 450
депутаттаах Госдумаҕа үлэ-
лиир. Бу сокуону огорор дой-
ду үрдүкү уорганыгар «Спра-
ведливой Россия» фракция-
тын салайааччытын солбу-
йааччы. Госдума доруобуйа
харыстабылыгар Комите-
тын фармацевтикаҕа, эмпкэ-
томпо уонна медицинскэй
промышленноска подкомите-
тын салайар. «Справедливой
Россия» киин салалтатыгар
национальной политиканы
дьаһайар.

Аһыйах ахсааннаах саха-
лар уопсайа 146 мөлүйүөн нэ-
һилиэннээх улуу Россия
таһымыгар маннык кыахтаах
киһилээхпит дьээн киэн тут-
та, өйүү сылдыахпыт онну-
гар, хата, саба баттыы, туо-
рата сатыыбыт, киргэ-хахха
буккуйабыт. Тумусовы эрэ
буолбатах, ханнык да эйгэҕэ
чулуу дьоннорбутун куруук
итинник самнара сатыыр идэ-
лээхпит. Бэйэбит бэйэбитин
сиэһэ сырыттаһытына, саха
норуота хантан иннин диэки
хамсаныай?

Федот Тумусов Госдумаҕа
2007 сылтан үлэлиир. Бу көм
устата кини 85 сокуон бары-
лын тус бэйэтэ уонна атын
депутаттары кытта биир-

туһунан этиини көтөхпүтэ, ол
билигин сокуон буолан, олох-
хо киирдэ. Инньэ гынан апте-
ка сатаан тэриллэбэт тэйиччи
сытар кыра нэһиликтэргэ
эминэн-томунан хааччыыы
боппуруоһа этэннэ быһаа-
рыллан турар.

- Эмп атытыгар нэһи-
лиэннэ кыаммат аранаты-
гар льгота көрүллэрин уон-
на эмкэ удамыр сыана олох-
тонорун төрүттүүр сокуон
олоххо кириитигэр элбэхтик
үлэлэспитэ, бу сокуон эмиэ
ылыныллыбыта.

- Доруобуйа харыста-
былын хайысхатыгар өссө
биир сокуон ылынытыгар
үлэлэспитэ - ол обществен-
най сирдэргэ табады тарды-
ыны бобор сокуон. Бу сокуон
туһатын бэйэбит билэ-көрө
сырыттаахпыт.

- Хотугу норуоттар бэй-
элэрин төрүт дьарыктары-
нан туох да мэнэйэ, хааччаҕа
суох дарыктаналларын ту-
һунан хас даҕаны сокуон ба-
рылларын огорон, Госдума
көрүүтүгэр туруорбута. Хо-
лобурдаан эттэххэ, депутат
хотугу аһыйах ахсааннаах
норуоттарга балыктааһынна,
булка квотаны улаатыннарар
туһугар элбэхтик киирси-
битэ. Бу квоталар күннээҕи
аһылыгынан эрэ хааччай-
бакка, өссө дьон бултарын
атыылаан, дьэ кэргэннэрин
итэллэригэр эбии харчыны
киллэригэр элбэхтик туһаа-
йан бэлэтигэбитэ.

- Кыра өрүстэргэ, үрэх-
тэргэ балыктааһынна Россия
субъектара бэйэлэрэ анаан
квота олохтуулларын туһу-
нан сокуон барылын туруор-
сар. Билигин квотаны бары-
тын Москва быһааран оло-
рор, онно үксүгэр Саха сирин,
олохтоох нэһилиэннэ интэ-
риэһэ учуоттаммат.

- Дьиикэй табаны бул-

кэккэ сылларга нэһилиэн-
нэни бааннар хабалала-
рыттан босхолуурга үлэни
дьаныһан туран ытыталлар.
Билигин нэһилиэннэ үгүс
өттө араас бааннарга үтүмэн
үрдүк бырыһыаннаах кредит-
тэргэ иэс баайыллан оло-
рор. Ол барыта үп-хамнас кыры-
ымчыгыттан, экономикабыт
мөлтөбүттэн үөскээтэ. Баан
хабалатыгар сениэ дьон буол-
бакка, үксүн бюджет эйгэти-
гэр, тыа хаһаайыстыбатыгар
үлэлиир тыа дьыно киирэн
олороллор. Онон бүгүн Ту-
мусов уонна кини биир сана-
алаахтара кредит туһунан
федеральной сокуонна ула-
рытыылары киллэрэн, иэстэ-
рин сатаан төлүүр кыаҕа суох
дьонно кредитнэй амнистия
биллэрэри туруорсаллар.

- Тумусов быйыл саас сир
баайын хостоонунтан киирэр
нолуогу (НДПИ) сангалы
аттарар туһунан сокуон ба-
рылын бөлөмнээн Госдумаҕа
киллэрбитэ. Кини бу нолуок-
тан гаас уонна нефть хостонор
регионнара 15 бырыһыаны
бэйэлэрин бюджеттарыгар
ылыахтаахтар дьээн чопчу-
лаан этэр. Билигин бу НДПИ
100 бырыһыана барыта Рос-
сия бюджетыгар киирэр. Он-
тон Тумусов туруорсар 15
бырыһыана олохтоох бюдже-
ты байыгар эрэ буолбакка, тус
сыалга-сорукка туттуллуох-
таах. Чуолаан, бу регионнарга
олорор хас биридди ыалга бы-
һаччы анаһахтаах. Оччоҕо
ыал оруола, биллэн туран,
улаатар, экономическэй өт-
түнэн балаһыанньатын бэйэтэ
салайынар буолар. Бу сокуон
олоххо киирдэбинэ, Саха си-
ригэр сүрдээх туһалаах буо-
лара саарбаҕа суох.

- Федот Тумусов депутат
быһыгытын үлэтэ-хамнаһа
«Дальнай Востоқтааҕы гек-
тар» туһунан сокуону ылы-

ныыга ылыныыга үчүгэйдик
көстүбүтэ. Олохтоох дьон,
«Сир» общественной хамсаа-
һын кыттыылаахтарын кыт-
та хас эмэ төгүл көрсөн, бу
сокуон барылын диригиник
ырытыы үлэтэ ытыллыбыта.
Бастакы ааҕы кэмигэр Ту-
мусов Саха сирин дьыно сана
сокуонна ханнык түгэннэри
утарарын туһунан Госдумаҕа
анаан тыл эспитэ, ол түмүгэр
норуот туруорсуутун 80-90
бырыһыана учуоттанан со-
куон күн сирин көрдө.

Сүрүннээн кэпсээтэх-
хэ, итинник. Оттон тоһоҕо-
лоон эттэххэ, Федот Тумусов
Госдумаҕа хотугу аһыйах ах-
сааннаах норуоттар быраап-
тарын көмүскүүр, кинилэр
бэйэлэрин төрүт дьарык-
тарын, культураларын аан
дойду басыһаннык сайдар
тэтимигэр оҕустарбакка ха-
рыстыы, сайыннара тураллар
ын туһугар, бүгүн Арктика
регионнарын тыын боппуруо-
старыгар сытыгытык, ылынна-
рылаахтык киирсэр аһыйах
депутаттаран биридэстэрэ.

Оттон Саха сиригэр Фе-
дот Тумусов курдук киэн
далааһыннаахтык, ситиһи-
лээхтик Россия таһымыгар
үлэлиир политикпыт да, де-
путатпыт да бүгүнгү күннэ
суох.

Быйылгы быыбарга ки-
ни Владимир Путин салайар
Бүтүн Россиятааҕы народ-
най фронттан өйөбүл ылбы-
та мээһэ буолбатах. Бу саха
киһитэ Тумусов чахчы даҕа-
ны өссө үрдүк таһымна үлэ-
лиир кыахтааҕын туһулуур.
Аһыйах хонуктааҕыта «Спра-
ведливой Россия» лидерэ
Сергей Миронов хаһыаттар-
га даҕаны, телевидениеҕэ да
этэн турар. «Федот Семенович
Тумусов - көхтөөх, опытта-
ах, диригиник сокуону
огорооччу. Дьыннээх профес-
сионал. Тумусов биһиги фрак-
циябытыгар Дальнай Восток
уонна Хоту дойду кыһалҕа-
ларын быһаарыыыга саамай
күүстээхтик үлэлиир киһи-
бит. Кини аан дойду арктиче-
скай судаарыстыбаларын ба-
стайааннай комитетыгар Рос-
сия Госдуматыттан эрэ буол-
бакка, бүтүн дойду аатыттан
бэрэстэбиитэл. Бэйэтэ хоту
дойду киһитэ буоларын бы-
һыгытын, кыһалгалары эти-
нэн-хаанынан билэр, ол иһин
ханна баҕарар кини санаатын,
этиитин болҕойон истэллэр.
Биһиги фракциябыт Федот
Семенович Госдумаҕа са-
на тэриллэр Арктика уонна
Дальнай Восток сайдытыгар
комитет салайааччытынан
анылларыгар туһааннаах
үлэни ытыһаахпыт», - дьээн.

Күндү дойдум дьыно!
Билигин үксүбүт улахан
толкуйга сылдыар. Араас кан-
дидаттарга хайдыһы баара
биллэр суол. Ол гынан баран
биһиги, саха дьыно, бири
өйдүүх тустаахпыт. Сахалар
ааттарыттан Федот Тумусов
эрэ федеральной таһымна
дойдун уонна норуотун кы-
һалбаларын дорҕоонноохтук
туруорсар, норуоппут интэ-
риэһин итэҕэтиллээхтик кө-
мүскүүр кыахтаах. Бу сыллар
тухары кини ол кыаһын дака-
астаата, уопутурда, сайынна
уонна өссө даҕаны чиһинэй-
дик, бэринилээхтик үлэ-
лиир туруктааҕын көрдөрдө.
Онон киниэхэ эрэлбитин өс-
сө чингэтибиз, сана үктэлгэ
тахсарыгар өйүөбүт!

**Монреаллааҕы
Олимпиада
вице-чемпиона
Александр Иванов**
Төлөбүрдээх төрүөккэ бачээтэнэр

Айтал Ефремов известен общественности как основатель Федерации бильярдного спорта Республики. Он также является директором ООО «Эффект», учредителем ООО «Сахаэнергоаудит», ООО «Спецтехнострой-2000», ООО Торговая сеть «Республика». С супругой Ефремовой Саиной Афанасьевной воспитывают четверых детей: дочь Кымчаану (2003 г.р.), сына Эрхаана (2006 г.р.) и двойняшек Кэрэчээнэ и Кюнчээнэ (2011 г.р.). Сторонник ЗОЖ.

Родился 12 сентября 1977 в Якутске в семье Веры Николаевны и Климента Спиридоновича. Мать родом с Намцев – Вера Николаевна Потапова, сирота войны, ветеран педагогического труда. Всю жизнь проработала учителем. Отец родился в Олекминске, детство провел в Мегино-Кангаласском улусе. Климент Ефремов был известен

Собрания седьмого созыва по Якутскому одномандатному избирательному округу.

ПОЧЕМУ ЛЮДИ ДОЛЖНЫ ГОЛОСОВАТЬ ЗА ЭКОЛОГОВ?

Я верю в карму. То есть, если человек обещает перед выборами и потом не выполняет, это негативно скажется на нем самом или его детях. Поэтому я не обещаю много и нереального. И без меня

будем активно ставить вопросы энергосбережения, возобновления биологических ресурсов и социальных обязательств добывающих корпораций. Нужно уметь вести диалог о правах якутян на всех уровнях! Порой возникает чувство, что наши власти в Якутии постоянно

ущерба окружающей среде, а также ужесточения наказания для добывающих корпораций за экологические правонарушения.

Экологи будут отстаивать развитие национальной ландшафтной политики и экологического туризма. Мы считаем важным создание условий для традиционного природопользования, а также первоочередное развитие хозяйств, обеспечивающих нужды местного населения и его занятость. Мы ставим приоритет интересов и безопасности населения превыше всего.

Я обращаюсь к Вам, дорогие якутяне, мы вместе должны сохранить наш родной край! И помните слова выдающегося российского ученого Никиты Николаевича Моисеева: «Современная экология – это наука о том, как передать Природу, наш общий дом, нашим детям и внукам, чтобы им в нём было жить лучше и удобней, чем нам».

Поддержите мою кандидатуру 18 сентября на выборах в Госдуму РФ! Природе нужен твой голос!

(Бесплатная публикация)

ЗА ЧИСТУЮ ПРИРОДУ! ЗА ЧИСТУЮ ВЛАСТЬ! ЗА ЧИСТЫЕ ВЫБОРЫ!

под псевдонимом Кымчаан Кучу, работал преподавателем в ЯГУ им. М.К. Аммосова, в министерстве охраны природы, был единственным океанологом из якутян, журналистом, бегуном-экстремалом, полиглотом. Именно отец заложил экологическое мировоззрение и любовь к родной природе.

Выдвинут Российской экологической партией «Зеленые» на выборы депутатов Государственной Думы Федерального

когда-нибудь построят пресловутый мусороперерабатывающий завод и эффективные водоочистные сооружения. Но, если я буду в составе Госдумы, если там будут экологи, то по крайней мере мы сделаем эту цель приоритетной и ускорим процесс. Почему, к примеру, мы должны покупать и пить воду в бутылках?! Я считаю, что вода из-под крана может быть питьевой. И при современных технологиях это реально сделать в Якутии. Мы

янно бояться, бояться что их снимут с постов, поэтому раболепствуют перед москвичами, перед олигархами. В правительстве Республики нужны люди, которые смогут разговаривать с гостями на правах хозяина – отстаивая интересы якутян!

Почему наши жители и наша природа должны обязательно страдать от деятельности промышленных предприятий?! Мы будем требовать усовершенствования методик определения

Н.М. Рыкунов төрөөбүтэ 80 сылын көрсө

Маннайгы күн Нам улууһун Айылҕа араас кэрэ көстүүтэ айар куттаах киһи иэйиитин уһугуннарар. Көмүс күһүммүт араас өгүнэн кизэркэйэн тийэн кэллэ. Маннык ураты кэмгэ поэт, журналист Н.М. Рыкунов төрөөбүтэ 80 сылын бэлиэтиир Хатырык нэһилиэгэр «Урдүк иирэ» этнографическай комплекскка «Отуу уота-дууһам кута» диэн поэзияны олох аргыһа оностубут дьон түмсүүлэрэ балаҕан ыйын 9, 10 күннэригэр буолан ааста.

«ОТУУ УОТА-ДУУҦАМ КУТА»

ческой комплекскка ыалдьыттар былыргылы острогу көрөн сөхтүлөр-махтайдылар. Күүтүүлээх чааһы «Хатырык нэһилиэгэ» МТ баһылыга А.М. Пинигин алгыһынан аста. «Нам улууһа» МТ баһылыга А.П. Атласов, улуус муньаһын председателэ И.Р. Попов, культура управлениетын начальнига Е.А. Заровняева, улуус библиотекатын директора М.Р. Софронова, Николай Рыкунов тэрийбит улуустаагы «Отуу уота» литературнай түмсүү салайааччыта А.Г. Дунаев эвэрдэ тылларын эттилэр. А.Г. Дунаев ыалдьыттарга түөскэ аньылылар мэтээл быһыылаах Н.М. Рыкунов төрөөбүтэ 80 сааһын бэлиэтиир өйдөбүнньүк-бэлиэ туттаран долгутта.

Н.М. Рыкунов кэргэнэ Евдокия Ивановна харда тылыгар дьиэ кэргэни олоһун, кыһа Вера Николаевна туһунан кинигэ бэчээттэниэхтээгин, кэргэнин, оҕолорун аҕатын үйэтиппит, көмөлөһөр дьонугар-сэргэтигэр махтал тылларын тиэртэ. Салгыы эвэрдэлэр, ахтылар тигэни быспакка бардылар. Бүтэһигэр саха балаҕаныгар көмүлүк олох тигинэччи оттуллан алаады амтаннааҕа, итии мин, үттээх чэй остуолга тартыллына.

Бастакы конкурскка, «Ходуһа ырыаһыта» диэн түһүмэххэ, Н.М. Рыкунов хоһооннорун өйтөн уус-уранык аахтылар, 6 киһи кытына. Күрэх түмүгүнэн олус истинник чобуотук ааҕан, 1-кы степеннээх диплому Е.С. Эвстафьева, 2-с степеннээх диплому Нь.И. Адамова, 3-с степеннээх

диплому М.П. Новгородова ылылар. Биһирэбил бириис наһараадатын Модут нэһилиэгиттэн сылдьар, «Хоһоон оһуора» литературнай түмсүү чилиэнэ М.И. Шапошникова, «Отуу уота» литературнай түмсүү чилиэнэ И.А. Бубякин-Ченгөк ылылар.

«Поэзия - төлөн! Поэзия - үлэ!» икки түһүмэтинэн оттоһуну хойуһан, эрдэ айан кэлбит хоһооннорун аахтылар, ол кэнниттэн Н. М. Рыкунов хоһооннорун строкаатынан тутта хойуһуу буолла.

Тыһааһыннаах иэйи күрээтин түмүгүнэн Гран при хаһаайһынын, «Отуу ырыаһыта» үрдүк аатын, СР суруйааччыларын союһун чилиэнэ, Нам улууһа, Хатын Арыы, Ленскэй, Арбын нэһиликтэрин бочуоттаах гражданина, «Отуу уота» литературнай түмсүү чилиэнэ Потапов Ю.В.-Саргыһылла. 1-кы степеннээх дипломуна «Отуу уота» литературнай түмсүү чилиэнэ И.А. Бубякин-Ченгөк наһараадаланна, 2-с степеннээх диплому Бөтүгн нэһилиэгиттэн сылдьар М.Д. Новгородова ылла, 3-с степеннээх диплом хаһаайкатынан «Отуу уота» литературнай түмсүү чилиэнэ М.П. Мохначевская Марта-Мария буолла, биһирэбил бириистэри «Отуу уота» литературнай түмсүү чилиэнэ Е.М. Феофанов, Уус Алдан «Уһуктуу» литературнай түмсүү чилиэнэ А.Р. Бурцева ылылар.

Аксинья ТАТАРИНОВА

ЫТЫК — СҮДҮ УБАЙБЫТ

Хантан кэлэн, ханнык уолан Ходуһаҕа от охсор, Көтөн иһэр кыырт буолан, Иннин хоту дьулуһар. Хотуур биитэ суһумнуур, Күнгэ оонньоон күлүмнүүр, Уһа-хаһас кылбанныыр, Хойуу окко умсаахтыыр. Кэлин кэлэн билбипит, Ырыкыһап убайбыт Оттуур эбит күнүктээн, Үлэ күнүн түмүктээн. Мэнгэтэйгэ оттуура Нуһаранча чуумпура, Хоһоон айар таарыйа, Сүрэх кылын таарыйа. Оллоонугар чаанньыктаах, Онто ылыһыр ырыалаах, Ити аата ыалдьыттаах Омурһанныыр буолуохтаах. Кулуһуна сыралаах, Уһун уһаар буруолаах, Салгы хоту тардылаах, Көтөр сырдык кымнардаах. Хонук хоһон, күн өрөөн, Ходуһатын хомуйан, Кыдамалаан, үөрбэлээн, Кыраабыллаан, нарылаан, Кэбиһиһээх отторун Кэккэлэтэн кэбиспит. Хоһооннорун хонуттан Хомуйара Ньукулай, Мүөтү булар үөттэртэн Ходуһатын иһиттэн. Айылҕатын далбарын Довор-атас дьоннордуун Үллэстэрэ үөрүүтүн. Кутаа тула мунһустан, Сэһэргэһэн, сэлэһэн, Хоһоон ааҕан добуһан, Истиин-тастыын дуоһуйан, Ахсым акка олонор, Айан суолун арыһан, Аартыктары аһарбыт, Тоһойдор туоруурбут. Маннык кэмгэ кулуһун Үөрэр этэ олуһун, Эчи, бэрдin, сылааһын Манна кыра малааһын. Алгыс хоту айыллан, Ырыа-хоһоон айыллан, «Отуу уота» умайар, Барыбытын угуйар. Довор-атас киһибит, Ытык сүдү убайбыт Ыраах сиртэн быдантан Уруй ыһгар ырайтан. Оттон барбыт оһоһун Умуллубат, Ньукулай, Оһу кытта олоһун Умуллубат, Ньукулай. Намгар сылаас тапталгыһын Эңсиэлигин туойбутун, Эркэйилээх суол буолан, Эңгэрдэһэ сылдыһахтын.

ЮРИЙ ПОТАПОВ -САРГЫН 02.09.2016 с.

кирири аартыгар, «Ус сэргэ» ытык сиригэр, Эңсиэли хочотун үөһэттэн көрөр тохтобулга, күндү ыалдьыттары саха народнай суруйааччытын Иван Васильевич Мигалкины, поэт Винокуров Николай Егоровичы-Урсуну, «Чолбон» сурунаал редакторун Данил Николаевич Макеевы, «Саха сирэ» хаһыат корреспондентын Надежда Парфеновна Егорованы-Намылыны, техническэй наука докторун Егор Гаврильевич Старостини-Байаһантайы, Уус Алдан улуһун айар куттаах «Уһуктуу» дьахталлар түмсүүлэрин (салайааччы Галина Владимировна Аммосова) көрсүүттэн саҕаланна.

И.Д. Винокуров-Чабылҕан аатынан литературнай музей сэбиэдиссэйэ З.М. Кривошапкин ыалдьыттарга Нам историятын туһунан кэпсээтэ. Салгыы Даадарга Николай Рыкунов «Дьахталлар» диэн айымньытынан оһоһуллубут памятниктар тоһоон, олохтоох түөлбэ, педагогическай колледж студенттары кытта көрсүһүү тэрилиннэ.

Улуус библиотекатыгар ыалдьытаатылар, И.Е. Винокуров, И.Д. Винокуров-Чабылҕан памятниктарыгар сибэкки дьөрбөтө уурдулар. Бөтүгнэ Е.С. Сивцев-Таллан Бүрэ, Хатырыкка М.К. Аммосов аатынан государственность музейдарыгар сырыттылар.

«Урдүк иирэ» этнографи-

Миигин тэнгээжин курдук көр

Балаан ыйын 8 күнүгэр көрбөттөр уопастыбаларын Намнаабы салаата социальнай туризмы сайыннарар уонна характарынан инбэлиит дьону социальнай чөлүгөр түһэрэр сыаллаах «Аныгы хотугу мозаика» диэн тэрээһини ыытта. Тэрээһин айылҕаҕа барда. Бырайыагы улуустаабы «Харысхал» бырагыраама чэрчитинэн «Поддержка социально-ориентированных некоммерческих организаций» үбүлээт.

«Аныгы хотугу мозаика» сүүрүн хайысхатынан туризмы сайыннары буолар. Биһиги көрбөттөрүттэн аҕыйахта хамсанар, мөлтөхтүк көрөр дьон сатаан оонньуур уонна күрэхтэһэр көрүннэрин киллэрэ сатыбыт. Кыттааччылар фестиваль буолар сиригэр диэри мэйһидэрдээх маршруттарынан, лаанкы ойуур быһыһынан, айаннаагылар.

Салгы адаптивнай физическэй култуура тренерэ Мария Литвинова «Физкультура для всех» ньыманан физззаярдыкка ыытта, анал бырагырааманан голбол оонньоотулар.

3 түһүмэхтээх өй оонньуутугар төрөөбүт кыраайга, айылҕаҕа, харамайга сыһыаннаах ыйытыктарга хоруйдаатылар. Оонньуу олус табылынна. Бары үөрэ-көтө күрэхтэстилэр.

Бу дьыл балаан ыйын 6-8 күнүгэр Дьокуускайга доруобуйаларынан хааччахтаах дьонго аналлаах олон эрэ волейбол оонньуур республикатаабы күрээ буолан ааста. Онно Сунтаартан, Ньурбаттан, Ус Алдантан, Мэҥэ Хаҥалас, Аммантан, Дьокуускайтан, Чурапчыттан ону тэнэ Намтан уопсайа 17 хамаанда күөн көрүстүлэр. Нам улуунун хамаандатын инбэлииттэр обществоларын салайааччыта Иванова Матрена Семеновна уонна бэс ыйыттан үлэтин саҕа саҕалаабыт адаптивнай спорт специалиһа Еремеева Сардаана Иннокентьевна көрдүлүн илдьэ сырыттылар. Быйылгы күрэхтэһиҥэ дьахталлар уонна эр дьоннор диэн тус-тускаа хамаанда арааран оонньооптуттара олус кэрэсэбиллээхтик, өрө күүрүүлээхтик ааста. Үс күннээх тыһаанынаах киирсии түмүгэр, Нам улуунун эр дьонун хамаандата 5-с миэстэбэ, оттон дьахталлар хамаандалара полуфиналга дьокуускайдары кыайан, финалга Сунтаар күүстээх хамаандатын кытта 2:1 ахсаанынан ыраабынан куоһаран, кыайылаах тахсаннар, үөрүү-көтүү кынаттанан кэлдилэр. «Бастын оонньооччу» аатын дьахталлар хамаандаларыттан биһир күүстээх оонньооччубутугар Андреева Екатерина Анатольевна ингэрдилэр. Быйыл дьахталлар хамаандаларыгар икки доруобуйа оонньооччу Тарабукина Елизавета Ивановна, Нам 2 №-дээх орто оскуолатын физкультура учуутала уонна Попова Диана Александровна, Намнаабы спортнай комплекс волейболга тренерэ, киирэн, хамаанда туһугар кыһаллан туран дьарыктаан, олус үчүгэй көрдөрүүнү ситистилэр.

Бу курдук доруобуйаларынан хааччахтаах дьонго олус интэриһинэй үрдүк таһымнаах араас республикатаабы күрэхтэһиилэр ыытылаллар. Ол курдук, бэс ыйын 9-с күнүгэр Нам улуунугар буолан ааспыт доруобуйаларыгар хааччахтаах дьонго аналлаах чэпчэки атлетика республикатаабы күрээбэр биһиги спортсменнарбыт: Парников Александр – 100 м., 800 м. сүүрүүгэ – 1 миэстэ; Кривошапкина Анастасия – 200

ҮӨРЭ-КӨТӨ КҮРЭХТЭСТИЛЭР

Ориентированиеба 1 миэстэни Хатын Арыыттан Александра Мордосова ылла. Өй оонньуутугар Хамафаттан Егор Мухин тэнгээжин булбата. Уус-уран самодеятельность көрүүтүгэр интернат-дьиэттэн сылдьар Надежда Свинобоева кыайда. Хатын Арыыттан Зоя Эверстова, Роза Павлова көхтөөх кыттыгыларын иһин грамотанан уонна сыаналаах бириистэринэн бэлиэтэннилэр.

Хамафатта нэһилиэгиттэн сылдьар Антонина уонна Ольга Сивцеваларга, Надежда

Индееваба, Анна Гоголеваба, уопастыба чилиэннэригэр Анна Ефимоваба, Светлана Ядрееваба, фестиваль тэрээһинигэр, ытыллытыгар көмөлөспүт Татьяна Осиповаба, уопастыбаннай тренергэ Мария Литвиноваба, автовокзал коллективыгар тырааныспарынан хааччыбыттарыгар улахан махталбытын тиэрдэбит.

Алексей СОЛОВЬЕВ,
көрбөттөр уопастыбаларын Намнаабы салаатын бэрэссэдээтэлэ

м. сүүрүүгэ – 1 миэстэ; Ноговицын Прокопий – 100 м. сүүрүүгэ – 3 миэстэ. Дорофеева Жанна – ядро быраҕытыгар – 1 миэстэ; Петухов Юрий – ядро быраҕытыгар – 2 миэстэ; Охлопков Павел – ядро быраҕытыгар – 3 миэстэни ылбыттара.

Оттон бэс ыйын 31 күнүттэн

Женя, 10 кылаас үөрэнээччигэ, (Дьокуускайдаабы коррекционной оскуола) - «Азия оҕолоро» оонньууга көңүл тустууга чемпион. Соловьев Денис (10 кылаас, 1 Хомуस्ताах) чэпчэки атлетика «Жим леж» көрүнүгэр – үрүн көмүс призер. Кинилэргэ улуус адаптивнай спортттан 5 тыһ. солк. суума-

СИТИИИ КЫНАТТААХ САБАЛААҔЫН

от ыйын 2 күнүгэр диэри Амма улуунун Чахыр нэһилиэгэр буолан ааспыт киин уонна өрүс унуордаабы улуустарга аналлаах XIV инбэлииттэр спортивнай-культурнай фестивалларыгар: волейбол ВОИ сүүмэрдэммит хамаандата – 2 миэстэ; олон эрэ оонньуур волейбол ПОДА –эр дьонго –2 миэстэ; олон эрэ оонньуур волейбол ПОДА – дьахталларга – 4 миэстэ; Миронова Феня – хабылык, хаамыска (ВОИ) – 2 миэстэ; Петров Егор Иванович – хабылык, хаамыска (ВОИ) – 3 миэстэ; Никонов Витя – хабылык, хаамыска (ПОДА) – 1 миэстэ; Собакина Любовь – пистолетынан ытыгыга (ПОДА) – 2 миэстэ; Семенов Гаврил – пистолетынан ытыгыга (ПОДА) – 2 миэстэ; Литвинова Мария – пистолетынан ытыгыга (ВОИ) – 2 миэстэ; Аныгы «Хип-хоп» үгүкү күрээбэр – 2 миэстэ буолан кыайыы өрөгөйүн сүгэн кэлбиттэрэ.

Оҕолорбут: Мохначевская

лаах харчынан бириэмийэлэр туттарыллыбыттара.

Биһигини куруутун өйүүрөйдүүр Нам улуунун баһылыгар Атласов Александр Павловичка, улуус баһылыгын солбуйааччытыгар Сивцева Инна Иннокентьевнаба, Ленскэй нэһилиэк баһылыгар Новгородов Андрей Григорьевичка, Хатын Арыы спортивнай саалатын директорыгар Бурнашев Егор Константиновичка, «Эрчим» Хамафатта спортивнай саалын директорыгар Павлов Геннадий Николаевичка, Тарабукина Елизавета Ивановнаба уонна Попова Диана Александровнаба өйбүл-тирэх буолбуттарыгар инбэлииттэр обществоларын ааттарыттан барҕа махталбытын тиэрдэбит, инникитин да көмө буола туруохтара диэн эрэнэбит.

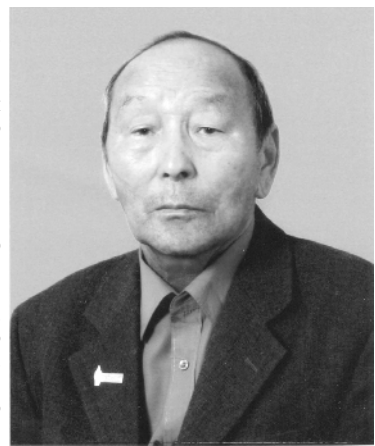
С.И Еремеева,
Нам улуунун адаптивнай спордун специалиһэ

2016 сыл - Россияба киинэ сыла

САЛБАН КИНОМЕХАНИКТАРА

2016 сыл Бүтүн Россия үрдүнэн Киинэ сылынан биллэриллибитэ. Киинэ сылынан сибээстээн улууспутугар элбэх мероприятиелар ыытылаллар, саҕа сороктар быһаарыллан олоххо кириэхтэрэ. Бастакы улахан тэрээһин олунньу ыйга буолан ааспыта. Биһиги олохпутугар, үлэбитигэр-хамнаспытыгар киинэ оруола, киин дьайар күүһэ кырата суох. Онон уһундук үлэлээбит, олохпут Салбанмар киинэ үлэтин төһөнү билэрбинэн, ити эйгэбэ үлэлээбит-хамсаабыт дьонум-сэргэм тустарынан хайаан да ахтыахха дии санаатым.

Нэһилиэкпитигэр киномеханиктарынан Алексеев Семен Петрович, Жирков Макар Николаевич, Сысолятин Дмитрий Егорович, Попов Николай Егорович, Охлопков Григорий Спиридонович, Жирков Александр Семенович, Яроев Захар Капитонович, Корякина Полина Петровна, Авксентьев Николай Романович-II уонна да атыттар үлэлээн ааспыттара. Нэһилиэк киинэ Өргөлөөххө этэ, кулууп онно баара. 60-с сыллардаахха атынан, оҕуһунан айаннаан учаастактары кэрийэллэрэ. Айан эрээдээх буолара. Ардыгар хас да хонукка тардылаллара. Дьон киинэбэ сылдьаллара. Урукку кэмгэ дьон түмсэр, сэргэхсийэр дьарыга киһэттин киинэ эрэ буолла. Онон экран күнүгэр үөһэттэн бэриллибит былаан куруутун туолара. Кэлин комсомол путевкатынан «Тыа сирэ - ыччат романтиката» диэн девизтээх ыччаттар производство тахсар буолбуттара. Нэһилиэнньэ ахсаана улам элбээн испитэ. Ыраах сиргэ киинэ кэлиитэ сонун буолара, кулуупка дьон толору муштара. Ордук сөбүлээн Индия киинэлэрин көрөрбүт.

Олохпут сайдан истэбин аайы ат, оҕус көлөбүт массынынан солбуллан, сырыы-айан тупсубута. Колхозпут совхоз буола бөдөҥсүйбүтэ. «Нам», «Комсомольская» совхозтар суоппардара Григорий Григорьевич, Николай Афанасьевич Аргуновтар уод.а. элбэх киинэни таспыт буолуохтаахтар. Кулуупка көрөөччү олус элбэх буолара. Киинэ былаана туолара.

Бу кыраакый, кылгас ахтыбар, чуолаан, Макар Николаевич Жирков үлэтин, олоҕун туһунан суруйуом. Макар Жирков аан бастаан 1957 сыллаахха Дьокуускай куоракка киномеханиктар курстарын кэнниттэн үлэли тахсыбыта. Тоҕус ыйдаах курсу алта ыйынан бүтүттэрэн, курсаннары үлэбэ ытылаабыттара. Салбанга тахсан сабыс-саҥа апаратынан киинэ көрдөрөн барбыта. Саҥа аата саҥа, туох да дьибээ суох үлэлиирэ. Эргэ мотуора таһаастыырга төһө да ыараханын иһин собуоттаннар эрэ бэркэ үлэлиир этэ.

Сайынын хoduнаба, сайылыкка киинэ көрдөрөр, ааҕар киингэ уларсар сыаллаах-сороктуу библиотектарды эмиэ илдьэ бараллара. Айан уустугун-эрээдээжин аахсыбакка, киинэлэрин лиэнтэтин, мотуордарын, киингэлэрин тийдирэр да, айанньыллара. Олортон биһир түбэлтэни кэпсэбитин ахтан ааһыам. Хамафатта Кыбыты арыыттан отчуттарга киинэ көрдөрөн баран, таһааһын эргэ ончоҕо тизэн, өрүһүнэ устан дьылгытан истэбинэ уу кирибит, хараҕыта төлө баран. Онон наһаа эрээдэммит, соһуспут аҕай үһү. Хайабаһын саҕалыы бүлөөлөн, баанкаларын, мотуорун тизэн баран, устан Маппый аартыгар тиксибит. Баанкаларын уутун сүөкээн, киинэ лиэнтэлэрин сыһыа тардан, хонууга тэлгэтэн куурдубут. Сарсыныгар киинэ көрдөрүөм диэн сөтүөлүү сылдьар оҕолору көмөлөһүүннэрин киинэтин лиэнтэтин перемоткалаабыттар, ыалтан таратаайка уларсан, таһаастарын кулуупка тиэрдиттэр. «Оҕолор киинэ көрөр туһугар бэрт улгумнук көмөлөһөн абыраабыттара», - диэн кэпсэбиттээх. Дьэ, ити курдук, араастаан айаннаан, киинэ көрдөрөөрү, сиринэн да, уунан да ханна баҕарар тийиэллэрэ.

Таарыйа, Киинэ сылынан сибээстээн, өссө биһир ахтабын. Биһиги нэһилиэкпит төһө да ыраах, кырыы сиргэ сыттар, 1963-64 сс. Саха сирин аатырбыт оператора Николай Сантаев биһир дойдулаахпытын, Аҕа дойдун сүригин кытыылаабын Василий Николаевич Кривошапкины «Кыһыл Сулус» уордыанынан наҕараадаламмытыгар, аан бастаан, киинэбэ устан турар. Куйуурдааһын туһунан киинэ эмиз Саха сиригэр, бастакынан, Салбанга уһуллубута. Онон биһиги олохпут-дьаһахпыт Саха сиригэр бастакынан киинэ буолан көстүбүт диэн күн бүгүнгэ диэри үтүө, махтал тылларынан ахтабыт, саныыбыт. Николай Сантаев - Саха сирин киинэтин бастакы оператора, киинэ сайдыытын пионера.

Киинэ төһөлөөх элбэх эдэр дьон ыал буолууларыгар төрүөт буолбута буолуой? Эдэрдэр аан бастаан киинэбэ көрсүһэллэр. Оччолорго олохтоох сэбиэккэ үлэли олон, элбэх ыалы регистрациялаабытым. Үлэбэ-хамнаска үгүстүк алтыспыт, бу ахтан ааспыт киһим - Макар Жирков тус олоҕун эмиэ киномеханикты сылдьан, Салбанга онгостубута. Олоҕун аргыһын Варвара Алексеевна Канаеваны манна көрсөн ыал буолбута. Кинилиин уһундук, иллээхтик олон, үлэлээн-хамсаан, дьонун-мааны ыал аатын ылбыттара. Элбэх оҕолоох ыал ийэтэ Варвара Алексеевна үрдүк көрдөрүүлэрин иһин «Бочуот Знага» уордыанынан наҕараадаланар чыска тиксибит. Оттон Макар Николаевич кэлин эргингэ, культура эйгэтигэр, кулуупка эмиз үлэли сылдьыбыта. Салбан нэһилиэгин общественной олоҕор, уус-уран самодеятельности эмиз актыыбынайдык кыттар. Жирков М.Н. - 1990 с. ветеран сэбиэтэ, профсоюз председателэ.

Ийэлэрэ Жиркова Варвара Алексеевна «Ленин», «Нам», «Комсомольская» совхозтарга ыанньыксытынан, «Саһарҕа» ферматын старшайынан үлэлээбитэ. 1961 с. Нам орто оскуолатын 14 ыччата-комсомольскай путевканан Салбанга тахсан, сүөһү үлэтигэр үлэлээбиттэрэ. Варвара Алексеевна кинилэргэ бастаан наставник этэ, онтон салгыы 1968, 1975, 1976 сс. комсомол обкомун путевкалаахтарга наставник, ферма старшайа этэ. Салбанга бастакы уордыаннаах ыанньыксыт Жиркова В.А. буолар. 1961 с. оскуолаҥа бүтэрбиттэрэ уонна Салбанга путевканан үлэлээбит 55 сыллаах үбүлүйүн Хамафаттаба бэлиэтээтилер, онно күндү ыалдыт буолан сырыттым, эдэр саас саамай үчүгэй өйдөбүлүн, Салбанга путевканан сылларын, олус истинник санаан-ахтан аастылар. Өргөлөөх кулуубугар Макар Николаевич киномеханигынан үлэлээбитин үөрэ-көтө кэпсэтилер. Суол-иис куһаҥан да буоллар, киинэ бөһөнү көрбүттэрин аһынным.

Күһүн да, сайын да тибии-хаар, ардах-силбик да мэйһидээтэр, олортон иннибөккө үлэлээн, кэлэн-баран, киинэ бөһөтүн көрдөрөн, үлэ, киинэ ветераннара аатырдахтара. Кинилэр ааттара умнуллубат. Киинэ ветеран үлэтигэр сыралаах үлэлэрин сырдатта сатаатым. Эһиги өр сыллаах бэринилээх үлэбитин эдэр көлүөнэ сыаналаатын, куруук өйдүү сырыттын. Биһигини үчүгэй киинэлэр холбурдарынан олоххо уһуйбуктуттар барҕа махтал. Дорубай буолун. Кэрэ эйгэтигэр элбэх ситиһиһиһинэн. Саха киинэтэ хас кулууп аайы көстө турдун.

Ф.Д. УШНИЦКАЯ,
үлэ ветерана

Понедельник, 19 сентября
08.00 Доброе утро
09.00, 12.00, 14.00, 15.00, 03.00 Новости
09.10 Контрольная закупка 12+
09.40 Женский журнал 12+
09.50 Жить здорово! 12+
10.55, 02.50, 03.05 Модный приговор 12+
12.15, 03.50 Мужское / Женское 16+
13.20, 14.10, 15.15, 01.30 Время покажет 16+
16.00, 00.25 Про любовь 16+
17.00 Наедине со всеми 16+
18.00 Вечерние новости 18.45 Давай поженимся! 16+
19.50 Пусть говорят 16+
21.00 Время
21.30 Т/с «Медсестра» 12+
23.35 Вечерний Ургант 16+
00.10 Ночные новости

Вторник, 20 сентября
05.00 Доброе утро
09.00 Кубок мира по хоккею 2016 г. Сборная России - сборная Северной Америки. Прямой эфир
11.30, 04.15 Контрольная закупка 12+
12.00, 14.00, 15.00, 03.00 Новости
12.15 Мужское / Женское 16+
13.20, 14.10, 15.15, 02.30, 03.05 Время покажет 16+
16.00, 00.25 Про любовь 16+
17.00, 01.30 Наедине со всеми 16+
18.00 Вечерние новости 18.45 Давай поженимся! 16+
19.50 Пусть говорят 16+
21.00 Время
21.30 Т/с «Медсестра» 12+
23.35 Вечерний Ургант 16+
00.10 Ночные новости 03.15 Модный приговор 12+

Среда, 21 сентября
05.00 Доброе утро
09.00, 12.00, 14.00, 15.00, 03.00 Новости
09.10, 04.30 Контрольная закупка 12+

09.40 Женский журнал 12+
09.50 Жить здорово! 12+
10.55, 03.30 Модный приговор 12+
12.15 Мужское / Женское 16+
13.20, 14.10, 15.15, 02.35, 03.05 Время покажет 16+
16.00, 00.35 Про любовь 16+
17.00, 01.40 Наедине со всеми 16+
18.00 Вечерние новости 18.45 Давай поженимся! 16+
19.50 Пусть говорят 16+
21.00 Время
21.30 Х/ф «Новая жена» 12+
23.45 Вечерний Ургант 16+
00.20 Ночные новости

Четверг, 22 сентября
05.00 Доброе утро
09.00, 12.00, 14.00, 15.00, 03.00 Новости
09.10 Контрольная закупка 12+
09.40 Женский журнал 12+
09.50 Жить здорово! 12+
10.55, 02.35, 03.05 Модный приговор 12+
12.15 Мужское / Женское 16+
13.20, 14.10, 15.15, 01.55 Время покажет 16+
16.00, 23.55 Про любовь 16+
17.00, 01.00 Наедине со всеми 16+
18.00 Вечерние новости 18.45 Давай поженимся! 16+
19.50 Пусть говорят 16+
21.00 Время
21.30 Х/ф «Желание» 16+
23.10 Вечерний Ургант 16+
23.40 Ночные новости 04.00 Кубок мира по хоккею 2016 г. Сборная России - сборная Финляндии. Прямой эфир

Пятница, 23 сентября
06.10 Доброе утро
09.00, 12.00, 14.00, 15.00, 03.00 Новости
09.10 Контрольная закупка 12+
09.40 Женский журнал 12+
09.50 Жить здорово! 12+
10.55 Модный приговор 12+
12.15 Мужское / Женское 16+
13.20, 14.20, 15.15 Время покажет 16+
16.00 Про любовь 16+
17.00 Жди меня 16+
18.00 Вечерние новости 18.45 Человек и закон 16+
19.50 Поле чудес 16+

21.00 Время
21.30 Голос 12+
23.30 Вечерний Ургант 16+
00.15 Х/ф «Духless» 18+
02.15 Х/ф «Король Артур» 12+

Суббота, 24 сентября
04.35, 06.10, 01.00 Х/ф «Золотой теленок» 12+
06.00, 10.00, 12.00 Новости
08.00 Играй, гармонь любимая! 12+
08.45 Смешарики. Новые приключения 0+
09.00 Умницы и умники 12+
09.50 Молодые пастыри 12+
10.15 Зинovieв Гердт. «Я больше никогда не буду!» 12+
11.20 Смак 12+
12.15 Идеальный ремонт 12+
13.10 Теория заговора 16+
14.00 На 10 лет моложе 16+
14.50 Эдвард Радзинский. «Смерть Сталина. Другая версия» 12+
16.55 Кто хочет стать миллионером? 16+
18.00 Вечерние новости 18.10 Голос 12+
21.00 Время
21.20 Сегодня вечером 16+
22.55 Х/ф «Духless 2» 16+
04.00 Модный приговор 12+

Воскресенье, 25 сентября
06.00, 10.10, 12.00 Новости
06.10 Х/ф «Доживем до понедельника» 12+
08.00 Кубок мира по хоккею 2016 г. Полуфинал. Прямой эфир
10.20 Непутевые заметки 12+
10.35 Пока все дома 12+
11.25 Фазенда 12+
12.20 Открытие Китая 12+
12.50 Елена Сафонова. Цвет зимней вишни 12+
13.55 Достояние Республики 12+
16.00 Т/с «Ищейка» 12+
18.00 Точь-в-точь 16+
21.00 Воскресное «Время»
22.30 Подмосковские вечера 16+
23.20 Дмитрий Шостакович. «Я оставляю сердце вам в залог» 12+
00.25 Х/ф «Мелинда и Мелинда» 16+
02.20 Х/ф «Офисное пространство» 16+
04.00 Модный приговор 12+

19 сентября, понедельник
06:30 Кроссфит 6+
07:00 Сага күн-Новый день 6+
10:00 Күнчээн 0+
10:15 Продвижение 6+
10:30 Полярная звезда 0+
11:15 Ис сүрэхтэн 6+
12:30 Үчүгэйин бу сиргэ! 6+
13:30 Саха сирэ-Якутия 12+
14:00 Эфиргэ-саха радиота 6+
15:00 Спорт-клуб 6+
15:45 Будем вместе 6+
16:00 Үчүгэйин бу сиргэ! 6+
17:00 Аал-луук мас 6+
17:30 Дойдум дьоно (Хотун Булуу ТВ) 6+
18:00 Саха сирэ 12+
18:15 Тья сирэ 6+
18:45 Күнчээн 0+
19:00 Саха сирэ 12+
19:15 Болҕомто киинигэр 12+
19:30 Не пропустите главное 12+
20:15 Дойдум дьоно (Сунтаар ТВ) 6+
20:30 Саха сирэ-Якутия 12+
21:00 Биһикчээн 0+
21:15 Эн-сулускун!+
21:30 Аал-луук мас 6+
22:15 Дойдум дьоно (Хотун Булуу ТВ) 6+
22:45 Ырыанан олобу си-миэххэ...+
23:00 Саха сирэ-Якутия 12+

20 сентября, вторник
06:30 Үлэ-үөрүү, үлэ-дьол! 6+
07:00 Сага күн-Новый день 6+
10:00 Күнчээн 0+
10:15 Ыраах-чугас аймах-тарбыт 6+
10:30 Дойдум дьоно (Эдьигээн ТВ) 6+
11:00 Болҕомто киинигэр 12+
11:15 Байанай 6+
11:45 Дойдум дьоно (Нурба ТВ) 6+
12:15 Дойдум дьоно (Панорама ТВ) 6+
12:30 Үчүгэйин бу сиргэ! 6+
13:30 Саха сирэ-Якутия 12+
14:00 Эфиргэ-саха радиота 6+
15:00 Аал-луук мас 6+
15:45 Квадратный метр 6+
16:00 Үчүгэйин бу сиргэ! 6+

Понедельник, 19 сентября
12.30 Д/с «Заключенные соперники» 12+
13.00, 13.25, 15.20, 17.30, 20.05, 00.10 Новости
13.05 Зарядка ГТО 0+
13.30, 21.00, 06.45 Все на Матч! Прямой эфир. Аналитика. Интервью. Эксперты
15.30 Футбол. Чемпионат Италии. «Интер» - «Ювентус» 12+
17.35 Хоккей. Кубок мира. Финляндия - Северная Америка. Трансляция из Канады 12+
20.15 Д/с «Кубок войны и мира» 12+
21.40 Хоккей. Кубок мира. Россия - Швеция. Трансляция из Канады 12+
00.15 Спортивный интерес 12+
01.15 Росгосстрах Чемпионат России по футболу. «Зенит» (Санкт-Петербург) - «Рубин» (Казань). Прямая трансляция
03.25 Все на хоккей! 12+
03.50 Хоккей. Кубок мира. Чехия - Европа. Прямая трансляция из Канады 12+
07.45 Х/ф «Пивная лига» 16+
09.20 Д/ф «Больше, чем игра» 16+
11.20 Д/с «Рожденные побеждать» 16+
12.20 Д/с «Этот день в истории спорта» 12+

Вторник, 20 сентября
12.30 Д/с «Заключенные соперники» 12+
13.00, 13.25, 15.20, 16.30, 19.05, 21.00, 00.05 Новости
13.05 Зарядка ГТО 0+
13.30, 21.05, 06.45 Все на Матч! Прямой эфир. Аналитика. Интервью. Эксперты
15.30 ЕвроТур. Обзор матчей недели 12+
16.35 Хоккей. Кубок мира. Чехия - Европа. Трансляция из Канады 12+
19.10 Смешанные единоборства. UFC 16+
21.35 Хоккей. Кубок мира. Россия - Северная Америка. Трансляция из Канады 12+
00.15 Континентальный вечер 12+
00.50 Хоккей. КХЛ. «Ло-

17:00 Геван 6+
17:30 В кадре-республика (ТВ Нерюнгри) 6+
18:00 Саха сирэ 12+
18:15 Прогресс 6+
18:45 Күнчээн 0+
19:00 Саха сирэ 12+
19:15 Арена событий 12+
19:30 Олох үһүгэр 12+
20:15 Дойдум дьоно (Таатта ТВ) 6+
20:30 Саха сирэ-Якутия 12+
21:00 Биһикчээн 0+
21:15 Э.О.К.6+
22:30 Түһүлгэ тула 6+
23:00 Саха сирэ-Якутия 12+

21 сентября, среда
06:30 Техническая профилактика 6+
12:00 Арена событий 12+
12:15 Дойдум дьоно (Сунтаар ТВ) 6+
12:30 Үчүгэйин бу сиргэ! 6+
13:30 Саха сирэ-Якутия 12+
14:00 Эфиргэ-саха радиота 6+
15:00 Саха итэҕэлэ 6+
15:30 Кинозавод 6+
16:00 Үчүгэйин бу сиргэ! 6+
17:00 Сардаана 6+
17:30 Дойдум дьоно (Хотун Булуу ТВ) 6+
18:00 Саха сирэ 12+
18:15 Хотугу сулус 6+
18:45 Күнчээн 0+
19:00 Саха сирэ 12+
19:15 Арена событий 12+
20:15 Квадратный метр 6+
20:30 Саха сирэ-Якутия 12+
21:00 Биһикчээн 0+
21:15 Эн-сулускун!+
21:30 Аал-луук мас 6+
22:00 Ориентир-здоровье 6+
22:30 Моя Якутия 6+
23:00 Саха сирэ-Якутия 12+

22 сентября, четверг
06:30 Айыы Суола-олонго алгыстаах аартыгынан 6+
07:00 Сага күн-Новый день 6+
10:00 Күнчээн 0+
10:15 Ырыанан олобу си-миэххэ...+
10:30 Дойдум дьоно (Өлөөн ТВ) 6+
11:00 Арена событий 12+
11:15 Ориентир-здоровье 6+
11:45 Дойдум дьоно (Хотун Булуу ТВ) 6+
12:15 Ырыанан олобу си-миэххэ...+
12:30 Үчүгэйин бу сиргэ! 6+
13:30 Саха сирэ-Якутия 12+
14:00 Эфиргэ-саха радиота 6+
15:00 Аал-луук мас 6+
15:45 Квадратный метр 6+
16:00 Үчүгэйин бу сиргэ! 6+

комотив» (Ярославль) - «Спартак» (Москва). Прямая трансляция
03.25, 08.15 Все на хоккей! 12+
03.55 Хоккей. Кубок мира. Финляндия - Швеция. Прямая трансляция из Канады 12+
07.45 Великие моменты в спорте 12+
08.50 Хоккей. Кубок мира. Канада - США. Прямая трансляция из Канады 12+
11.30 Мини-футбол. Чемпионат мира. 1/8 финала. Трансляция из Колумбии 12+

Среда, 21 сентября
12.30 Мини-футбол. Чемпионат мира. 1/8 финала. Трансляция из Колумбии 12+
13.30, 13.55, 20.00, 23.00 Новости
13.35 Зарядка ГТО 0+
14.00, 20.25, 01.35, 06.45 Все на Матч! Прямой эфир. Аналитика. Интервью. Эксперты
15.20 Хоккей. Кубок мира. Финляндия - Швеция. Трансляция из Канады 12+
17.50 Футбол. Кубок России. 1/16 финала. «СКА-Хабаровск» - «Спартак» (Москва). Прямая трансляция
20.05 Специальный репортаж «Ростов» 12+
20.55 Футбол. Кубок России. 1/16 финала. «Енисей» (Красноярск) - ЦСКА. Прямая трансляция
23.05 Хоккей. Кубок мира. Канада - США. Трансляция из Канады 12+
01.55 Футбол. Кубок России. 1/16 финала. «Химки» - «Локомотив» (Москва). Прямая трансляция
03.55 Хоккей. Кубок мира. Северная Америка - Швеция. Прямая трансляция из Канады 12+
07.30 Д/ф «Ее игра» 16+
08.55 Хоккей. Кубок мира. Канада - Европа. Прямая трансляция из Канады 12+
11.45 Д/с «1+1» 16+

Четверг, 22 сентября
12.30 Д/с «Заключенные соперники» 12+
13.00, 13.25, 15.20, 18.30, 21.00, 00.05, 02.00 Новости
13.05 Зарядка ГТО 0+
13.30, 21.05, 01.00, 06.05 Все на Матч! Прямой эфир. Аналитика. Интервью. Эксперты
15.30 Д/с «Безграничные возможности» 12+
16.00 Хоккей. Кубок мира.

15:00 Аал-луук мас 6+
15:30 Тья сирэ 6+
16:00 Үчүгэйин бу сиргэ! 6+
17:00 Геван 6+
17:30 Дойдум дьоно (Эдьигээн ТВ) 6+
18:00 Саха сирэ 12+
18:15 В кадре-республика (ТВ Нерюнгри) 6+
18:45 Күнчээн 0+
19:00 Саха сирэ 12+
19:15 Дальневосточный гектар 12+
19:30 Олох үһүгэр 12+
20:15 Новости спорта 6+
20:30 Саха сирэ-Якутия 12+
21:00 Биһикчээн 0+
21:15 Эн-сулускун!+
21:30 Сахатранснефтегаз: С нами теплее! 6+
21:45 Ая Яковлева. Албан Аат 6+
22:45 Ырыанан олобу си-миэххэ...+
23:00 Саха сирэ-Якутия 12+

23 сентября, пятница
06:30 Айыы Суола-олонго алгыстаах аартыгынан 6+
07:00 Сага күн-Новый день 6+
10:00 Күнчээн 0+
10:15 Фотоальбом 6+
11:00 Дальневосточный гектар 12+
11:15 Т.О.К.6+
12:15 Ырыанан олобу си-миэххэ...+
12:30 Үчүгэйин бу сиргэ! 6+
13:30 Саха сирэ-Якутия 12+
14:00 Эфиргэ-саха радиота 6+
15:00 Дойдум дьоно (Хотун Булуу ТВ) 6+
15:30 Квадратный метр 6+
15:45 Новости спорта 6+
16:00 Үчүгэйин бу сиргэ! 6+
17:00 Моя Якутия 6+
17:30 Дойдум дьоно (Хангалас ТВ) 6+
18:00 Саха сирэ 12+
18:15 Ытык дьоммут ыллыктаах тыллара 6+
18:45 Күнчээн 0+
19:00 Саха сирэ 12+
19:15 Эргимтэ 12+
19:30 Үрдэл 6+
20:15 Будем вместе 6+
20:30 Саха сирэ-Якутия 12+
21:00 Биһикчээн 0+
21:15 Эн-сулускун!+
21:30 ТВ-спорт+
22:30 Кинозавод 6+
23:00 Саха сирэ-Якутия 12+

24 сентября, суббота
07:00 Дойдум дьоно 6+
07:45 Дойдум дьоно (Хангалас ТВ) 6+
08:15 Золотой фонд ТВ 6+
08:45 Дойдум дьоно (Эдьигээн ТВ) 6+

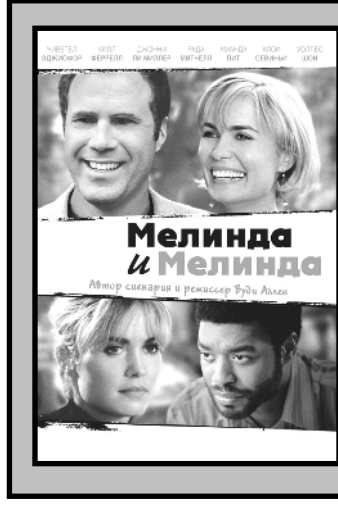
Северная Америка - Швеция. Трансляция из Канады 12+
18.40 Правила боя 16+
19.00 Смешанные единоборства. UFC 16+
21.35 Хоккей. Кубок мира. Канада - Европа. Трансляция из Канады 12+
00.10 Десятка! 16+
00.30 Спорт за гранью 16+
01.30 Култ тура 16+
02.05 Д/с «Кубок войны и мира» 12+
03.30 Все на хоккей! Чемпионат мира. Матч за 3-е место. Россия - США 12+
06.45 Х/ф «Тайна Аляски» 16+
08.55 Хоккей. Кубок мира. Чехия - США. Прямая трансляция из Канады 12+
11.45 Д/с «1+1» 16+

Пятница, 23 сентября
12.30 Д/с «Заключенные соперники» 12+
13.00, 13.25, 15.20, 18.00, 21.25, 23.50 Новости
13.05 Зарядка ГТО 0+
13.30, 21.30, 06.45 Все на Матч! Прямой эфир. Аналитика. Интервью. Эксперты
15.30 Хоккей. Кубок мира. Чехия - США. Трансляция из Канады 12+
18.10 Д/с «Кубок войны и мира» 12+
18.55 Хоккей. Кубок мира. Россия - Финляндия. Трансляция из Канады 12+
22.00 Смешанные единоборства. Bellator 16+
23.30 Десятка! 16+
23.55 Континентальный вечер 12+
00.25 Хоккей. КХЛ. «Йокерит» (Хельсинки) - ЦСКА. Прямая трансляция
03.00 «Все на футбол!» Афиша 12+
03.40 Футбол. Чемпионат Франции. «Тулуза» - ПСЖ. Прямая трансляция
07.30 Х/ф «Морис Ришар» 16+
10.05 Смешанные единоборства. UFC 16+
12.05 Правила боя 16+

Суббота, 24 сентября
12.30 Д/с «Заключенные соперники» 12+
13.00, 15.40, 17.05, 19.40, 20.15 Новости
13.10 Хоккей. Кубок мира. Россия - Швеция. Трансляция из Канады 12+
15.45 Десятка! 16+
16.05 Спортивный вопрос 12+
17.10 Хоккей. Кубок мира.

гээн ТВ) 6+
09:15 Дойдум дьоно (Өлөөн ТВ) 6+
09:45 Новости спорта 6+
10:00 Саха итэҕэлэ 6+
10:30 Дойдум дьоно (Таатта ТВ) 6+
10:45 Истин илдьит 6+
11:30 Дом с умом 6+
12:00 Ытык дьоммут ыллыктаах тыллара 6+
12:30 Кэл, озор, сэнэргэ-ниэх...
13:30 В кадре-республика (ТВ Томпо) 6+
14:15 Дойдум дьоно (Панорама ТВ) 6+
14:30 Кинозавод 6+
15:30 Күнчээн 0+
15:30 Хотугу сулус 6+
16:00 ТВ-спорт+
17:00 Геван 6+
17:30 Эн-сулускун!+
18:00 Ыраах-чугас аймах-тарбыт 6+
18:15 Истин илдьит 6+
19:00 Сардаана 6+
19:45 Тынынаах дорбоон 6+
20:30 Якутия. День за днем 12+
21:15 Фотоальбом 6+
22:00 ТВ-спорт+

25 сентября, воскресенье
07:00 Дойдум дьоно 6+
07:45 Түһүлгэ тула 6+
08:15 Золотой фонд ТВ 6+
08:45 Простые истины 6+
09:15 Круглый стол на тему «Повышение качества туристских услуг» 6+
10:00 Полярная звезда 0+
10:45 Истин илдьит 6+
11:30 Дойдум дьоно (Нурба ТВ) 6+
12:00 Ытык дьоммут ыллыктаах тыллара 6+
12:30 Кэл, озор, сэнэргэ-ниэх...
13:30 Якутия. День за днем 12+
14:15 Үрдэл 6+
15:00 Күнчээн 0+
15:30 Прогресс 6+
16:00 Ая Яковлева. Албан Аат 6+
17:00 Геван 6+
17:30 Эн-сулускун!+
18:15 Истин илдьит 6+
19:00 Ырыанан олобу си-миэххэ 6+
19:15 Спорт-клуб 6+
20:00 Байанай 6+
20:30 Ис сүрэхтэн 6+
21:45 ТВ-спорт 6+
22:00 Кэнсиэр 6+

ВОСКРЕСЕНЬЕ В 00:25
“Мелинда и Мелинда”. (США, 2004г.) Драма.
За столиком ресторана друзья обсуждают, чего больше в жизни: комического или трагического. Автор успешных комедий убежден, что люди ищут повод для смеха, чтобы убежать от боли, его друг верит в силу трагедий. В качестве примера, каждый развивает историю, основанную на анекдоте о незваном госте: молодой женщине Мелинде, чья жизнь пошла по наклонной.
Режиссер: Вуди Аллен.
В ролях: Уилл Феррелл, Аманда Пит, Джонни Ли Миллер, Хлоя Савиньи, Зак Орт, Брук Смит, Ариджа Барейкис, Рада Митчелл, Ларри Пайн, Уоллас Шон.

РОССИЯ 1

Понедельник, 19 сентября
05.00, 09.15 Утро России
09.00, 11.00, 14.00, 17.00, 20.00 Вести
09.55 О самом главном 12+
11.35, 14.35, 17.25, 20.45 Вести-Москва
12.00, 01.20 Т/с «Каменская» 16+
14.55 Т/с «Тайны следствия» 12+
17.45 Прямой эфир 16+
18.50 60 Минут 12+
21.00 Т/с «Карина Красная» 12+
23.00 Специальный корреспондент 12+
03.20 Т/с «Семейный детектив» 12+
04.20 Комната смеха 12+

Вторник, 20 сентября
05.00, 09.15 Утро России
09.00, 11.00, 14.00, 17.00, 20.00 Вести
09.55 О самом главном 12+
11.35, 14.35, 17.25, 20.45 Вести-Москва
12.00, 01.00 Т/с «Каменская» 16+
14.55 Т/с «Тайны следствия» 12+
17.45 Прямой эфир 16+
18.50 60 Минут 12+
21.00 Т/с «Карина Красная» 12+
23.00 Вечер с Владимиром Соловьевым 12+
03.00 Т/с «Семейный детектив» 12+
04.00 Комната смеха 12+

Среда, 21 сентября
05.00, 09.15 Утро России
09.00, 11.00, 14.00, 17.00, 20.00 Вести
09.55 О самом главном 12+
11.35, 14.35, 17.25, 20.45 Вести-Москва

12.00, 01.00 Т/с «Каменская» 16+
14.55 Т/с «Тайны следствия» 12+
17.45 Прямой эфир 16+
18.50 60 Минут 12+
21.00 Т/с «Карина Красная» 12+
23.00 Вечер с Владимиром Соловьевым 12+
03.00 Т/с «Семейный детектив» 12+
04.00 Комната смеха 12+

Четверг, 22 сентября
05.00, 09.15 Утро России
09.00, 11.00, 14.00, 17.00, 20.00 Вести
09.55 О самом главном 12+
11.35, 14.35, 17.25, 20.45 Вести-Москва
12.00, 00.55 Т/с «Каменская» 16+
14.55 Т/с «Тайны следствия» 12+
17.45 Прямой эфир 16+
18.50 60 Минут 12+
21.00 Т/с «Карина Красная» 12+
23.00 Поединок 12+
03.00 Т/с «Семейный детектив» 12+
04.00 Комната смеха 12+

Пятница, 23 сентября
05.00, 09.15 Утро России
09.00, 11.00, 14.00, 17.00, 20.00 Вести
09.55 О самом главном 12+
11.35, 14.35, 17.25, 20.45 Вести-Москва
12.00, 01.10 Т/с «Каменская» 16+
14.55 Т/с «Тайны следствия» 12+
17.45 Прямой эфир 16+
18.50 60 Минут 12+
21.00 Измайловский парк 16+
23.10 Х/ф «Мама, я женюсь» 12+
03.15 Т/с «Семейный детектив» 12+
04.15 Комната смеха 12+

Суббота, 24 сентября
04.50 Х/ф «Дорога, ведущая к счастью» 12+
06.45 Диалоги о животных 12+
07.40, 11.20, 14.20 Вести-Москва
08.00, 11.00, 14.00 Вести
08.10 Россия. Местное время 12+
09.15 Сто к одному 12+
10.05 Личное. Иван Краско 12+
11.30 Смеяться разрешается 12+
14.30 Х/ф «Ты заплатишь за всё» 12+
18.00 Субботний вечер 12+
20.00 Вести в субботу
21.00 Х/ф «Любовь как стихийное бедствие» 12+
00.55 Х/ф «Девушка в приличную семью» 12+
03.00 Т/с «Марш Турецкого-3» 12+

Воскресенье, 25 сентября
05.00 Х/ф «Своя чужая сестра» 12+
07.00 Мульти утро 0+
07.30 Сам себе режиссёр 12+
08.20, 03.40 Смехопанорама 12+
08.50 Утренняя почта 12+
09.30 Сто к одному 12+
10.2

Маймажа нэһилиэгэ тэриллибитэ 100 сылын көрсө

«Нам уллууна» МТ архыы-быгар 47 №-дээх фондада Маймажа нэһилигинээби сэбиэтин 11 устуука 1933-1951 сс. докумуоннара харалла сыталлар. Сүрүннээн Маймажа нэһилиэгин сэбиэтин Президиумун, сессияларын протоколлара буолаллар. Бу докумуоннар Маймажа нэһилиэгэ төрүттэммитэ 17 сыл буолбутун кэинэ сурукка тиһиллэн, билигин краеведтар, бириддиэлэн олохтоохтор интэриэһиргээн

тэнэр. (Ф.47. оп.1. д.3. л.1-2). Нэһилиэк сэбиэтин быыбарга комиссията «Коммуна Сэмэн» колхозтаахтарын уокуруктарыгар депутаттары регистрациялыыр боротокуолугар 16.01.1939 с. комиссия председателэ Семенов Иннокентий Иванович, солб. председатель Обутова Мария Спиридоновна, чилиэннэр Суханов Лука Николаевич, Павлова Анастасия Алексеевна, секретарь Обутов Иннокентий Захарович бааллар.

ИСТОРИЯ САЛГЫЫ УӨРЭТИЛЛИЭ

көрөр-ааһар, туһанар, бэрт элбэх, туһалаах информациялар буоллуктар. Ааһар, ырытан баран, манньк кылгас ырытыгы-түмүк, Маймажа нэһилиэгэр олон-үлэлээн ааспыт дьон, хайдах-туох олоруттара, билигини көлүөнэ дьонго интэриэһи тардыа дьон, Маймажа нэһилиэгэ тэриллибитэ юбилейдаах 100 сылынан оһоһулунна. Ыам ыйын 11 күнүгэр 1933с. 6 №-дээх протоколтан сири сайаапкалыыр мунньахыктыгар бааллар эбит нэһилиэк солб. председателэ М. Лебедев, М. Аржаков, Ньюкулай Дьяконов. Көрүллэр боппурус: Семенов Хабьрыс ылбыт сириттэн аккаастанарын туһунан, «Коммуна Сэмэн» колхоз сайаапкатын хаалларга, Иванов Федор чилиэнин быһытынан сири биэрэргэ дьон комиссия чилиэннэрэ илии баттабыттар. (Ф.47. оп.1. д.1. л.2).

Депутаттар: Попов Алексей Гаврильевич 11 (1916 с.т., Арыылаах, олодор сирэ Маймажа, колхозтаах, 1933 сыл ударнига, 1934 с. тракторист, 1935-39 сс. биригэдьири). Иванова Наталия Федоровна (1920 с.т., Арыылаах, колхозтаах, актыбыыс, 1939 с. баа өтгүнэн тракторы ыытарга үөрэммитэ). Обутов Дмитрий Захарович (1909 с.т., Хойуу Маймажа, колхозтаах, 1939 с. ударник, тракторист). Семенов Иннокентий Иванович (1910 с.т., Хойуу Маймажа, колхозтаах, актыбыыс). Шестаков Трофим Васильевич (1901 с.т., Хойуу Маймажа, колхозтаах, 1934 с. ударник, 1937 с. председатель). Попов Алексей Гаврильевич 1 (1912 с.т., Хойуу Маймажа, колхозтаах, 1933 с. н/с сириттэн, суруксут). Попов Алексей Гаврильевич (1916 с.т., Арыылаах, колхозтаах, 1933 с. ударник, 1934 с. тракторист, 1935 с. н/с президиум чилиэнэ, 1939 с. тракторист, биригэдьири, партията 1938 с. ВЛКСМ). Макитова Татьяна Петровна (1905 с.т., Хойуу Маймажа, колхозтаах, 1933 с. ударник). Суханов Лука Николаевич (1876 с.т., Хойуу Маймажа, колхозтаах, 1932 с. ударнига, 1937 с. стахановец). (Ф.47. оп.1. д.4. л.1-2).

28.06.1940 с. депутаттар сэбиэтэтин сессиятын 4 №-дээх боротокуол ыыпскаатыгар председателэ Шестаков Д.В., чилиэннэр Лебедева Александра Васильевна, Попов Алек. Васильевич, Обутов Дмитрий Лазаревич, Суханов Лука Николаевич, Макитова Татьяна Петровна, Попов Алексей Гаврильевич-суруксут. Манна бастайааннай комиссияларын талбыттар: Суолунай сэбиэт: Попов Алексей Гаврильевич 2, Суханов Лука Николаевич, Иванова Анастасия Федоровна, Бюджетнай сэбиэт: Обутов Дмитрий Лазаревич, Лебедева Александра Васильевна Попов Алексей Гаврильевич Колхознай сэбиэт: Шестаков Д.В., Семенов Иннокентий Иванович, Макитова Татьяна Петровна. (Ф.47. оп.1. д.5. л.1-2).

От хомуурун үлэтин кэмигэр дьону түмэ тардан, былааннаах үлэни толорор инниттэн, кэккэ сорууктары туруорар эбиттэр. Ол курдук, кыра саастаах оҕолору ясляга 100% хабыны тэрийии. (Ф.47. оп.1. д.5. л.6) 28.11.1943

с. депутаттар сэбиэтэтин сессиятын 9 №-дээх боротокуолугар н/сэбиэт председателэ Попов А.Г., секретарь Лебедева А.В., депутаттар Макитова Т.П., Семенов И.И. Ыгырыылаахтар: бырабылыанна председателэ Слепцов П.Н., суотчут Суханова А.Л., УТФ сэд. Павлова София Гр., СТФ сэд. Макитов Иван Константинович. Тас дьон Обутов И.Л., Мохначевская К.Е., Макитов Степан Константинович суруллубуттар. (Ф.47. оп.1. д.6. л.10) 26.10.1948 с. депутаттар сэбиэтэтин 6 сессиятын 6 №-дээх боротокуолугар сель. исполнитель дьон дуоһунас (общественной ноороуска) тэриллибитигэр н/сэбиэт секретара Суханов Виктор Лукич талыллыбыт. (Ф.47. оп.1. д.7. л.1) 13.11.1948 с. депутаттар сэбиэтэтин 7 сессиятын 7 №-дээх боротокуолугар 1949 с. сүөһү биэрэпчигэ ытыгыларынан, биэрэпч биригээдэтэ тэриллибит. Комиссия састаабыгар н/сэбиэт секретара Суханов Виктор Лукич, депутаттар Собакин Егор Иннокентьевич, Яковлева Евдокия Павловна талыллыбыттар. (Ф.47. оп.1. д.7. л.2) Маймажа сельскэй сэбиэтигэр 21.12.1947 с. быыбардаммыт депутаттар испиһэктэрэ: Макитова Татьяна Петровна, 1904 с.т., доярка, Аммосов Николай Николаевич, 1904 с.т., мас ууһа, Шестакова Анисия Семеновна, 1908 с.т., хара үлэһит. Суханов Виктор Лукич, 1927 с.т., 7 кыл үөрэхтээх, комсомол, н/с секретара. Собакин Егор Иннокентьевич, 1920 с.т., 4 кыл үөрэхтээх, партияга кандидат, 21.10.1949 с. учуотчут. Слепцов Петр Никифорович, 1884 с.т., партиялаах, ветсанитар. Слепцов Роман Егорович, 1923 с.т., 3 кыл үөрэхтээх, хара үлэһит. Яковлева Евдокия Павловна, 1929 с.т., 6 кыл үөрэхтээх, комсомол, хара үлэһит. Собакин Петр Иванович, 1923 с.т., 4 кыл үөрэхтээх, партиялаах, н/с председателэ. (Ф.47. оп.1. д.8).

Бу кылгас ырытыгы огорон көрдөхтө, Маймажа нэһилиэгэ күргүөмнээх үлэлээх, бэрт үгүс дьонноох-сэргэлээх, элбэх сүөһүлээх-астаах олорутт. Нэһилиэк сэбиэтэ үлэни бэркэ аттаран туруоран, дьонун-сэргэтин көрөн-истэн, салайан олорутт. 1931 сылтан «Коммуна Сэмэн» колхоз баара көстөр. 1938-1939 сс. үлэлиир оскуолалаах эбит. Ветеринарнай пуун 1939с. үлэтигээтэ көстөр. 1935 сылтан соҕотуопкага былааннаах үлэтэ, өссө эбэн бараан, сибиинньэ, куурасса иттиитинэн эмиз дьарыктаммытара көстөр. 1916-1935 сс. диэри докумуоннары көрөр буоллар, Маймажа нэһилиэгэ үүнэн-сайдан кэлбит историята арылхайдык көстүөн, аһыллыан сөбө бу докумуоннары сөпкө харайыы, туттарыы, үөрэтии туоһуулуулара буолар. Үүнэр көлүөнэ, кэлэр кэскил ыччат өссө диригник тапталлаах Маймажарын сири, дьонун-сэргэтин үөрэтиэ, үйэтигэ турдаҕа.

М.Н. ОХЛОПКОВА, «Нам уллууна» МТ архыы-бын сэбиэдиссэйэ

СИА СИТИМИТТЭН

Баар сокуоннары баламаттык кэһэн туран бултур дьону хайдах туталларын туһунан айылҕа харыстабылын министиэристиэтин үлэһиттэрэ СИА-га кэпсэтилэр.

«Фараны туттан бултааһыны тутар уонна ону дакаастыыр уустук», — диир Госохотохрана дириэктэрин солбуйааччы Иннокентий Семенов.

Кини этэринэн, Саха сирин кини улдуустарыгар 50 сыл аннара өттүгэр туртаһы, тайаһы ууһатыы баара, инньэ гынан бу кыыллары ойуурга үгүстүк көрүүххэ сөбө. Оттон билигин кыыл ахсаана аһыыы турар. Оттон кинилэри кыргар кыах үкүсү турар.

«Манньк булка элбэх буолан бөлөһүнөн тахсаллар. Күүс-

СОКУОНУ КЭҔЭН ВУЛТААЧЧЫЛАРЫ «ТУТУУ» САБАЛАННА

тээх, улахан кыамталаах массыналарыгар ыраахха диэри умайар уоту туруораллар. Самолетунан көтө сылдьан бултааһын кытта баара. Бу дьону туттаха, бөл манньк дииллэр: «Биһиги манна сүгэбитин сүтэрдибит». Ити кэнниттэн кинилэр фаранан бултаабыттарын дакаастыыр уустук», — дииллэр инспектордар. «Биридэ манньк түбэлтэ буолла. Айаннаан иһэн суолга туртас тириити сытарыгар түбэстибит. Этин ылан астаан, иһиккэ утугалаан бэлэмнээбиттэр. Тутуллан да баран, сокуону кэһэн бултаабыттар буруй оһоһуллубутун дакаастаан дэһэллэр. Ол иһин барытын

видеога уста сатыыбыт», — дииллэр кинилэр.

Айылҕа харыстабылын үлэһиттэрэ сулууспаларыгар сылдьан олохто да быстар. «Коллегабыт балаакка иһигэр, ыта таһырдыа сыппыт. Фара уотугар ыт хараһын көрөннөр, кубах дии санааннар ытыгалаабыттар. Ити түмүгэр инспектор өлбүтэ», — дэһэллэр кинилэр.

«Урукку өттүгэр ОМОН үлэһиттэрин кытта рейдэлэргэ сылдьар буоллаһытына, билигин полицияга үлэһит тийбэт. Араас үрдүк сололоохтор да түбэһээччилэр», — диир Анатолий Попов.

Н. БОРИСОВ

УНУРЭХ ТЫПТАР

Убаастабыллаах коллегабытын, СР үөрэҕириитин туйгунун, «Старшай учуутал», «Учууталлар учууталлара» бэлиэлэр хаһаайынын, педагогической үлэ ветеранын Мария Романовна Колмогорованы 70 сааскын туолбут ытык-мааны үбүлүйгүнэн иттиик-истинник эбэрдэлиибит!

Эн талан ылбыт идэҕинэн энкилэ суох бэриниилээхтик, толору баһылаан үтүө суобастаахтык үлэлээн, элбэх оҕону үөрэтэн, «А» буукбаттан саҕалаан ааһарга, суоттуурга үөрэтэн, билигэ уһуйбут эн буолаһун. Эдэр көлүөнэни иттигэр-үөрэтигэр кылаатын элбэҕинэн киэн туттабыт, үрдүктүк сыаналыбыт.

Оҕолорун, сиэннэрин, үөрэппит оҕолорун махталларынан, тапталларыгар уйдаран, чугас дьонун ытыктабылынан арчыланан, үөрүү-көтүү үктэллэнэн уһун үйэлэн, доруобай буол, этэнгэ сырыт дьон баҕа санаа бастыгынан аныыбыт!

Д.Ф. Алексеев аатынан 1 Хомуустаах орто оскуолатын коллектива, ветераннара.

Күндүтүк саныыр, убаастыыр, ытыктыыр эдьийибитин, учууталбын, СР Үөрэҕириитин туйгунун, педагогической үлэ ветеранын, 1 Хомуустаах нэһилиэгин олохтообун Мария Романовна Колмогорованы үбүлүйдэх үөрүүлээх күнүнэн эбэрдэлиибит! Убаастыыр киһибитигэр уруй-туску тылларын аныыбыт, санаа бастыгынан баҕарабыт!

Аламай күн курдук мэлдьи сырдыгынан сыйдааһа сырыт, үрүн күн курдук үгүө санаан саппаһыратын, дьан-дьаһах тумунун, саргы-дьаалы салалыһыны! Дом!

Эбэрдэни кытта быраатын Роман, кийиитин Тамара, Дьокуускайтан Настя, Тима, Хамаҕататтан Марианна, Петр, Дьулуустаан, Айгылаан, Намтан Лена Уваровская-Ноговицына дьыэ кэргэнэ

Күндү эдьийибитин САРА НИКОЛАЕВНА ПАВЛОВАНЫ үбүлүйдэх төрөөбүт күнүгүнэн эбэрдэлиибит!

Үтүө-мааны сааскар дьоллоохтук, доруобайдык, үөрэ-көтө олодоргор баҕарабыт! Истин сыйһангар, үтүө санааһар махтанабыт!

Эбэрдэни кытта быраатын Николай Москвитин дьыэ кэргэнэ

Advertisement for a charity concert on 19.09.16 at 18:00 at the 'SERGEYEVSKIE OGI' club. It features a grid of portraits of performers and sponsors, including NTV, SAKHA, and MVM. The text mentions a benefit for a child with a diagnosis of Down syndrome.

Advertisement for 'Займы' (Loans) with a 'Денежный Поток' (Cash Flow) logo. It lists various loan options: 'ЭКСПРЕСС' (Express) with 15,000 RUB, 'ПОТРЕБИТЕЛЬСКИЙ' (Consumer) with 50,000 RUB, 'ДОВЕРИТЕЛЬНЫЙ' (Trustworthy) with 30,000 RUB, and 'ПЕНСИОННЫЙ' (Pensioner) with 100,000 RUB. Contact info: s. НАМЦЫ, ул. И. Винокорова, 3, тел. (8-914) 281-77-57.

БИЛЛЭРИИЛЭР

УВАЖАЕМЫЕ ПОТРЕБИТЕЛИ ГАЗА!

Настоящим сообщаем, что с 22.08.2016 г. по 24.09.2016 г. АО «Сахатранснефтегаз» объявляет Акцию «Прощенные дни» по пеням для потребителей — физических лиц.

Прием оплаты за природный газ без пеней за просрочку платежей при условии полного погашения задолженности. Не упустите возможность оплатить газ без пени.

Пункты

приема платежей за газ:

- касса УГРС АО «Сахатранснефтегаз» Намского участка с. Намцы ул. Ц-Аммосовой, д. 7, тел.: 41-4-93. Режим работы: 08.00-17.00, обед: 12.00-13.00, субб.-воскр. — выходной;
- пункты приема платежей ОАО АК «Якутскэнерго» Энергосбыт;
- пункты приема платежей ФГУП Почта УФС РС(Я);
- пункты приема платежей ОАО «Россельхозбанк»;
- через терминалы и онлайн-платежи ПАО «Сбербанк России».

КЭРИЭСТЭБИЛ

Как больно писать о родном человеке в прошедшем времени. Но приговор судьбы суров, и нет рядом с нами любимого мужа, отца, дедушки, полковника внутренней службы, председателя Совета ветеранов пожарной охраны, гражданской обороны, службы спасения и ГИМС ГУ МЧС России по РС (Я) СИДОРОВА Владимира Витальевича.

Наш отец родился и вырос в маленькой олекминской глубинке, в селе Токко. Владимир Витальевич с детских лет стремился стать военным. Популярная в то время игра «Зарница», где Володя был командиром и даже имел звание полковника юной армии, только укрепила эту мечту и привела в Иркутское пожарно-техническое училище. Это удостоверение до сих пор сохранилось, таким образом наш отец «дважды полковник». Одно то, что деревенский паренек, никогда до этого не отлучавшийся из родной деревни, один добрался до Иркутска, говорит о его целеустремленности и мужестве.

Он очень любил свою профессию, был честным, организованным, инициативным, дисциплинированным, умел работать в команде, всегда стремился повышать профессиональный уровень.

В государственной службе Владимир Витальевич проработал ровно 40 лет.

- с 1972 по 1975 г. - курсант ИПТУ МВД СССР;
- с 1975 по 1980 г. - инспектор Инспекции ГПН Намского РОВД;
- с 1980 по 1984 г. - начальник ИГПН, старший инспектор профилактики преступлений по линии уголовного розыска Чурапчинского РОВД;
- с 1984 по 1988 г. - начальник ИГПН Намского РОВД;
- с 1988 по 1990 г. - начальник ИГПН Орджоникидзевского РОВД;
- с 1990 по 2002 г. - начальник отдела Управления Государственной противопожарной службы МВД РС (Я) (начальник отделения лицензирования, заместитель начальника отдела ГПН, начальник отдела дознания по делам о пожарах).

Перед уходом на пенсию замещал должность начальника

ЫТЫКТАБЫЛЛААХ НАМ УЛУУХУН ОЛОХТООХТОРО!

«Төрүт Уу» тэрилтэ, сыйынчы үлэ режимигэр кирибин биллэрэр:

«Олонхо» аты дьыэттигэр, үлэ күнүгэр 9.00. чаастан 19.00. чааска дылы, баскыһаннаҕа 10.00. чаастан 18.00. чааска дылы үлэлиир.

Дьыэҕэ тиэрдэн биэри дьыэтчэрэ 10.00. чаастан 18.30. чааска дылы үлэлиир.

Билсэр телефоннар: **8-924-873-73-11, 8-914-300-11-70.** Баскыһаннаҕа дьыэҕэ тиэрди оҥуоллубат.

Аппааныга Л. Левин уул. 3 №-гэр атыыланар (урукку кулууп кинобудката). Үлэ күнүгэр 9.00. чаастан 18.00. чааска дылы. Баскыһаннаҕа үлэлээбэт.

В целях обеспечения законности в период подготовки и проведения выборов депутатов Государственной Думы Федерального Собрания Российской Федерации седьмого созыва и муниципальных выборов, назначенных на 18 сентября 2016 года, в прокуратуре района по адресу: с. Намцы, ул. Советская, д. 5/1 (рабочий телефон — 41-554)

установлен следующий график дежурств:

17 сентября в период времени с 08 часов 00 минут до 18 часов 00 минут.

18 сентября в период времени с 08 часов 00 минут до 22 часов 00 минут.

Заместитель прокурора района, советник юстиции Г.Н. Охлопкова

® **Продается** частный 2-хэтажный дом в с. Намцы с надворными постройками (гараж, баня, сарай, теплица и т.д.). Газ, водопровод. Можно под офис или гостиницу (для предпринимателей).

Подробности по тел.: 89141109742, 89247612404

® **ООО МФО «СахаСтарт-Займ» объявляет акцию «Осенний листопад»!** Ставки от 0,7%! Акция действует с 14.09.2016 г. до конца сентября.

Подробности по телефону: 89245638881

® **Продается** частный дом 9х12 с гаражом на 2 а/м в с. Намцы, ул. Кустук, 10/1. Цена — 3 млн. руб. Торг уместен.

Тел. 89141056017

нужен всем его племянникам, близким и дальним родственникам. Удивительный зять, который построил дом для семьи сестры жены. С ним все проблемы решались легко и просто, с ним нам ничего не было страшно, мы знали, что он сделает все, чтобы получилось, так как надо. К любому делу он подходил основательно, творчески. А его неподражаемый юмор? Любую неловкую ситуацию он мог сгладить шуткой, в его устах обыденная история обретала юмор. А еще он был настоящим другом, ведь многие его друзья стали для нашей семьи близкими и родными людьми. Он любил стихотворение «Берегите друзей!» (Расул Гамзатов), который выучил еще учась в училище. То, как наш отец умел работать, дружить, любить всегда будет примером для нас. Легкая походка, мудрый, любящий взгляд, отменное чувство юмора навсегда останутся в сердцах родных.

Нам будет очень не хватать тебя, наш родной, любимый человек. Память о тебе мы передадим внукам и правнукам, чтобы они гордились тобой, как мы.

Хотим выразить огромную благодарность за моральную и материальную помощь и поддержку: - руководству и личному составу Управлению МЧС России по РС (Я); - руководству и личному составу ГБУ РС (Я) «Государственная противопожарная служба РС (Я)»; - коллективу ЯРО ВДПО; - республиканскому Совету ветеранов пожарной охраны, гражданской обороны, службы спасения и ГИМС ГУ МЧС России по РС (Я); - республиканскому Совету ветеранов РС (Я) (председателю В.О. Иванову); - совету ветеранов Намского района (председателю С.Д. Кобыковой); - всем родным, близким, одноклассникам, однокурсникам, коллегам, друзьям, соседям разделившим с нами горе утраты.

Семья Сидоровых, Оконешниковых, Петровых.

организационно-аналитического отдела УГПС МВД РС (Я).

- с 2002 по 2003 г. - заместитель директора ЧОП «Беркут»;

- с 2004 по 2013 г. - начальник хозяйственного отдела, главный специалист-эксперт отдела безопасности Управления Федеральной налоговой службы по РС (Я);

- с 2014 по 2015 г. - заведующий архивом ГУ МЧС России по РС (Я). В учебном центре ЯРО ВДПО читал лекции по пожарно-техническому минимуму.

Имел классный чин федеральной гражданской службы: советник Государственной гражданской службы РФ 2 класса.

О том, что он был профессионалом высокого класса, справедливым руководителем, патриотом профессии, подтверждают его награды: Почетные грамоты МВД СССР, Дальневосточного регионального центра МЧС России, Главного управления МЧС России по РС (Я), Управления Федеральной налоговой службы РС (Я), Благодарственное письмо Вице-Президента РС (Я), нагрудные знаки «Лучший работник пожарной охраны МВД СССР», «ГПС МВД РС (Я)», «За отличную службу в МВД», «Знак Почета МВД», «Ветеран МВД России», медали «За безупречную службу в органах внутренних дел», «Содружество во имя Спасения», «Патриот России», «За активную работу в ветеранском движении», памятные медали МВД, МЧС России, ЯРО ВДПО.

Своей второй родиной он считал Намский улус, где создал семью, вырастил детей, построил дом. Сказать, что он был хорошим семьянином, это не выразить и половиной того, что он значил для родных и близких. Любящий отец и дедушка, который никогда, ни при каких обстоятельствах ни разу не повысил голос на своих детей, окружил их любовью и заботой. Преданный муж, который ни дня не мог прожить без жены, до последних дней жизни он всегда говорил «Мама - папа таптала» (Мама-любовь папы). Заботливый брат и дядя, совет которого был очень

Тэрийэн таһаарааччылар: СР Правительствота, «Нам улууһун «Энсиэли» хаһыат редакцията» автономнай учреждение. Сибээс, информационной технологиялар уонна маассабай коммуникациялар эйгэлэригэр кэтээн көрүүгэ Федеральная сулууспа СР управлениетыгар 2012 с. олунньу 7 күнүгэр регистрацияламмыт нүмэрэ — **ШН №ТУ14-0216.**

Сурукка аактытын-суолгутун, үлэтитин, дьыэтит аадырыһын чопчу ыйын. Редакцияҕа кирибит суруктар төнөрүллүбөттөр. **Автор этэрэ хаһыат санаатынын мэлдьи биир буолбат.**

«ЭНСИЭЛИ» - Нам улууһун хаһыата.
678380, Саха Республиката, Нам улууһа, Нам сэл., Заложной уул. 4.
E-mail: Namtsy41141@mail.ru

ИдьУО иһитиннэрэр

БЫЫБАР БАННЕРДАРЫН УОРАЛЛАР

Балаҕан ыйын 5-18 күннэригэр 49 иһитиннэри кирибит: 15 — араас эчэйи, 7 — уоруу, 1 — ОБНОН салаагынан. 11 — административнай буруйу оҥоруу, 2 — суол быһылаана уонна 13 — атын түбэлтэ. Балаҕан ыйын 6 күнүгэр ИДЬО отделингар киин балыһа «03» ОСМП диспетчерэ телефонунан иһитиннэрбитинэн, «Любава» маҕаһын таһыгар биллибэт массына сатыы килини түгнэри көпүт. Бэрэбиэркэ ыгыттылар. Нам селотугар олорор гр. А. сайабылыанна суруйбутунан, балаҕан ыйын 6 күнүгэр Дьокуускай куоракка ГРЭС орой. биллибэт дьон суумкатын, ол иһигэр паспорун, спортивнай таҕаһын, 8 тыһ. солк. харчытын, сотовай телефонун, уопсайа 25000 сууммалаах малы-салы былдыабыттар. Балаҕан ыйын 9 күнүгэр Партизанна олорор гр. К. иһитиннэрбитинэн, биллибэт дьон Намнаахы профессиональной техникуму «Кырадьыма» бааһынаттан хартуоска уорбуттар. Балаҕан ыйын 9 күнүгэр УУП телефонунан иһитиннэриитинэн, биллибэт дьон «Партизан нэһилиэгэ» МТ баһылыгар кандидат 3 быыбар иннинээҕи баннердарын уорбуттар. Балаҕан ыйын 11 күнүгэр Ымьахтаахха олорор гр. С. иһитиннэрбитинэн, биллибэт киһи «Быйан» ООО хонтуоратыттан «DIGMA» мааркалаах планшеты уорбут.

Балаҕан ыйын 5 күнүгэр УР оперуполномоченнайа рапора кирибитинэн, Аппааныга. «Озерная» кварталга, «МАК-2016» операция кэмигэр гр. Д., 1989 с.т. наркотической итирик туруктаах тутуллубут. Административнай боротокуол толоруллубут.

11 административнай буруйу оҥоруу түбэлтэтэ тахсыбыт. ГАИ 700 транспорты бэрэбиэркэлээбит, 80 боротокуол толоруллубут, 6 суоппар итирик туруктаах сылдан түбэспит, 3 суол быһылаана тахсыбыт, 10 массына ыстарааптыыр стоянкаҕа туруоруллубут.

СИА СИТИМИТТЭН

КИИИ ОЛОҕУН БЫСПЫТ ЭБЭНИ СУОХ ГЫННЫЛАР

Сунтаар уонна Мииринэй улуустарын икки ардыларыгар эһе геологы туһунан туһунан дуулаан сурах тарҕаммыта. Айылҕа харыстабылын министиэристибэтигэр биллибитинэн, киһини өлөрбүт эһэни суох гыммыттар. Ол курдук, «Госохотохра» охотоведа Алексей Семенов эһэни ытта. Быһылаан тула чинчийи бара турар. Процессуальной быһаарыы ылыллыаҕа.

® **Продаю** участок с домом в Нэлэ-гэре и прицеп для УАЗ, столбы для забора, ошкуренные.
Тел. 89142972014, 89248683913

® **Продаю** стиральную машину-автомат LG.
Тел. 89142886566

Считать недействительным утерьянное удостоверение «Ветеран труда» серии ВР № 038836 от 30.11.2010 г. выданное Управлением соц. защиты на имя Кривошапкиной Клавдии Николаевны

Считать недействительным утерьянное удостоверение ветерана труда серии Ж № 170046, выданное администрацией Намского улуса от 05.01.2002 г. на имя Винокуровой Ольги Яковлевны

® **Сдаю** комнату одинокой женщине в 3-хкомн. квартире в центре с. Намцы.
Тел. 89841197554

® **Продаю** УАЗ бортовой 2003 г. с документами. УАЗ-фермер 2006 г. без документов. Цена за обе — 255 тыс. руб. Отдельно не продается.
Тел. 89243665760

® **Продаю** кран «Пионер» без троса. Цена — 35 тыс.руб.
Тел. 89644242362

® **Грузовые перевозки.**
Тел. 89644258617, 89841160270

Убаастыыр балтыбар, эдьийбитигэр Мария Кононовна, күтүөпүтүгэр Дмитрий Семенович Жирковтарга уоллара, бырааппыт ДМИТРИЙ ДМИТРИЕВИЧ ыалдьан күн сириттэн барбытынан дириг кутурбаммытын тиэрдэбит, аһыгытын тэҥгэ үлэстэбит. Хамааҕаттан У.Ф., К.С. Винокуровтар дьыэ кэргэн	Убаастыыр учууталбытыгар, кылааспыт салайааччытыгар Собакина Татьяна Васильевна, кэргэнигэр Данилга, оҕолоругар тапталаах аҕалара, эһэлэрэ, Сунтаар улуһун Элгээйи нэһилиэгин олохтообо, үлэ ветерана ЗАХАРОВ Василий Гаврильевич ыарахан ыарыттан күн сириттэн барбытынан дириг кутурбаммытын тиэрдэбит. 2 кылаас төрөппүттэрэ
Хамааҕатта орто оскуолатын ветеран учууталыгар Жи рокова Мария Кононовна, дьыэ кэргэнигэр, аймахтарыгар уола ЖИРКОВ Дмитрий Дмитриевич уһун, ыарахан ыарыттан өлөн туораабытынан дириг кутурбаммытын тиэрдэбит. Оскуола коллектива	М.К. Аммосов аатынан Хатырык орто оскуолатын алын кылаас учууталыгар Собакина Татьяна Васильевна, кэргэнигэр, оҕолоругар таптыыр аҕалара, эһэлэрэ, Сунтаар улуһун Элгээйи нэһилиэгин олохтообо, үлэ ветерана ЗАХАРОВ Василий Гаврильевич ыарахан ыарыттан күн сириттэн барбытынан дириг кутурбаммытын тиэрдэбит. Хатырык орто оскуолатын коллектива
Күндү тапталаах бырааппыт, убайбыт ПОПОВ Семен Николаевич (Сема) эдэр сааһыгар ыарахан ыарыттан күн сириттэн туораабытынан аҕатыгар Попов Николай Николаевичка, ийэтигэр Екатерина Ивановнага, убайыгар Федьба дириг кутурбаммытын тиэрдэбит. Макситовтар, Охлопковтар, Ивановтар	МКУ «Управление образования МО «Намский улус» РС(Я)», профсоюз работников образования Намского улуса «Альтернатива» выражают глубокие соболезнования родным и близким по поводу безвременной кончины после тяжелой болезни ветерана педагогического труда, ветерана спорта России, почетного ветерана системы образования Республики Саха (Якутия) АНДРОСОВА Лазаря Петровича. Скорбим вместе с вами.
Убаастыыр маннайгы учууталбар Екатерина Ивановнага, аҕатыгар Николай Николаевичка, убайыгар Федьба, чугас ыалытыгар, дьүөгэбэр Мария Порфирьевнага, уруу-аймахдьонугар оҕолоро, сиэнэ, быраата ПОПОВ Семен Николаевич ыарахан ыарыттан күн сириттэн барбытынан дириг кутурбаммытын тиэрдэбит. Бары Томскайдар	Истинник саныыр, ытыктыыр эдьийбит курдук саныыр Бөтүтүн төрүттэх Орто Халыма олохтообо ТРЕТЬЯКОВА Варвара Ивановна ыарахан ыарыттан күн сириттэн барбытынан биригэр төрөөбүт балтыгар, дьүөгэбэр Лукина Марфа Ивановнага, оҕолоругар, күтүөпүтүгэр Петр Алексеевичка, кыһыгар Сардаана Петровнага, сиэнигэр Сайынага, чугас аймах-билэ дьонноругар дириг кутурбаммытын тиэрдэбит. Бөтүтүн Дария Константиновна Прыдзеникова оҕолорунан, сиэннэринэн
Чугас ыалларытыгар Екатерина Ивановна, Николай Николаевич Поповтарга, убайыгар Федьба, саҕаһыгар, биригэр төрөөбүттэригэр, аймахтарыгар уоллара ПОПОВ Семен Николаевич эдэр сааһыгар уһун, ыарахан ыарыттан күн сириттэн барбытынан дириг кутурбаммытын тиэрдэбит. З.Г. Дьяконова дьыэ кэргэнэ, С.П. Винокурова, Т.П. Винокурова, И.И. Евсеева, И.Е. Евсеева	Убаастыыр күтүөпүтүгэр Петр Алексеевичка, кыһыгар Сардаанага, сиэнигэр Сайынага, эдьийбитигэр Марфа Ивановнага, киһи дьыэ кэргэнигэр тапталаах кэргэн, ийэ, эбэ, эдьийбит ТРЕТЬЯКОВА (ЛУКИНА) Варвара Ивановна ыарахан ыарыттан олохтон туораабытынан дириг кутурбаммытын биллэрэбит. Васильевтар, Ноговицыннар, Сивцевтар

Кылаабынай редактор Э.Т. Л.А. Ноговицына

ОТДЕЛЛАР:

редакторы солбуйааччы — **41496**, хаһыаты тангыс — **41332**, бухгалтерия — **41141**, факс — **41141, 41496**.

«Энсиэли» хаһыат РИС талылына, тангылына уонна бэчээттир сыһаар бэчээттэнэ. **Адырыһа:** Нам сэл. Заложная уул. N4 Формата А3. Кээмэйэ 2,0 бэчээт. лис **Көңүл сыананан атыыланар Индекс — Р005.** Тиража — 1186 Бэчээкэ илии баттаньытын графига — 12:00 ч. 15.09.2016 с. Бэчээкэ илии баттанна — 11:20 ч. 15.09.2016 с.